

Concept

Beleidsplan Bescherming en Opvang 2021-2024

Versie voor kaderstelling door gemeenteraad

INHOUD

Voorwoord: Kwetsbaar sterk	3
Inleiding	4
Leeswijzer	4
<hr/>	
Resultaten beleidsplan Bescherming en Opvang 2017-2020	5
Visie en uitgangspunten 2021-2024	8
Maatschappelijke trends en ontwikkelingen	12
Ambities en doelen 2021-2024	14
Inleiding	14
Preventie en perspectief	15
Beschermd en veilig thuis wonen	19
Goede zorg en hulp dankzij een integrale (keten)benadering	25
<hr/>	
Randvoorwaarden	30
Bestuur	30
Gezamenlijke beleidsuitvoering	30
Gezamenlijke inkoop en contractbeheer	30
Sturing, monitoring en verantwoording	30
<hr/>	
Financieel kader	32
Bijlage 1 – Deelname Eemnes	36
Bijlage 2 – Participatieparagraaf	37
Bijlage 3: Maatschappelijke ontwikkelingen	39
Bijlage 4 Was-Wordt-lijst	44

Voorwoord: Kwetsbaar sterk

Verreweg het grootste deel van onze inwoners is zelfredzaam, geeft het eigen leven vorm en weet de weg te vinden in onze samenleving. Een veel kleinere groep kan dit niet (meer) en heeft soms professionele ondersteuning nodig op één of meerdere terreinen. Het gaat om mensen die beperkingen hebben, kampen met een psychische aandoening, verslaving, dak- of thuisloos zijn of te maken hebben met huiselijk geweld en kindermishandeling.

Juist deze inwoners mogen we als samenleving nooit uit het oog verliezen. We moeten naast ze staan, hen op basis van échte betrokkenheid bijstaan én altijd perspectief blijven bieden. Een perspectief dat uitgaat van meedoen, zelfstandigheid en eigen regie. Een perspectief dat zin geeft in de toekomst.

Met veel trots bied ik u het tweede beleidsplan Bescherming & Opvang Gooi en Vechtstreek aan. Dit plan is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met inwoners, adviesraden sociaal domein, cliëntvertegenwoordigers, gemeenten, aanbieders van (jeugd)zorg en ondersteuning, Veilig Thuis, aanbieders van eerstelijns -en tweedelijns zorg, zorgverzekeraar Zilveren Kruis, politie, woningcorporaties, het Zorg- en Veiligheidshuis Gooi en Vechtstreek én het onderwijs. Met dit plan bouwen deze samenwerkende partijen voort op de mooie stappen die zij de afgelopen jaren

samen hebben gezet om het verschil te maken voor inwoners met een kwetsbaarheid.

Stappen waarbij vertrouwen, maatwerk én samenwerking steeds weer centraal stonden.

Ik ben ongelooflijk trots op al die betrokken en bevlogen mensen die zich hier de afgelopen jaren sterk voor hebben gemaakt en die ook nu bij hebben gedragen aan de totstandkoming van dit plan. Ik maak samen met de collega wethouders gezondheid en ondersteuning dan ook een dankbare buiging voor al deze vakmensen die dag in, dag uit werken aan een gezond, veilig, betekenisvol en kansrijk klimaat voor onze inwoners.

Wethouder Floris Voorink
Coördinerend wethouder Bescherming & Opvang

Inleiding

Bescherming en opvang omvat gemeentelijke taken op het gebied van openbare geestelijke gezondheids- en verslavingszorg, de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling, beschermd wonen, maatschappelijke opvang én vrouwenopvang. Voor een groot deel van deze taken zijn gemeenten sinds 2018 verplicht om in regionaal verband beleid te formuleren én intensief samen te werken. In de Gooi en Vechtstreek kwamen de gemeenten in 2017 als één van de eersten in het land tegemoet aan deze verplichting door een regionaal uitgewerkt beleidsplan Bescherming en Opvang vast te stellen en uit te voeren.

Dit gezamenlijke beleid gaat ervan uit dat gemeenten per 1 januari 2018 gezamenlijk invulling geven aan de bestuurlijke en financiële verantwoordelijkheid voor de bescherming en opvang van haar meest kwetsbare inwoners. Onder andere door de beleidsuitvoering, de inkoop, het contractbeheer en de kassiersfunctie voor bescherming en opvang over te dragen naar de gemeenschappelijke regeling Regio Gooi en Vechtstreek. Omdat voorzieningen, zoals beschermd wonen, de opvang voor dak- en thuislozen, veilig thuis, de vrouwenopvang, het centrum seksueel geweld, het zorg- en veiligheidshuis en de verslavingszorg op regionale schaal zijn georganiseerd, is het voor gemeenten mogelijk om dit soort specialistische voorzieningen kostendekkend vorm te geven op een gewenst kwaliteitsniveau.

Doelstelling Bescherming & Opvang

Samen met professionele partners zorgen gemeenten uit de Gooi en Vechtstreek ervoor dat ook de meeste kwetsbare inwoners veilig en beschermd (thuis) kunnen wonen. Dit doen zij door ondersteuning zoveel mogelijk binnen de samenleving en de eigen leefomgeving van inwoners in te zetten. Echte betrokkenheid van en naar inwoners is hiervoor de basis. Door altijd *met* in plaats van *over* deze kwetsbare inwoners te praten, door echt maatwerk te bieden en door het sociale netwerk van inwoners te betrekken bij het oplossen van problemen. Alleen dan zijn we in staat om duurzame oplossingen te bereiken voor inwoners met problemen. Hiervoor is dit tweede beleidsplan Bescherming en Opvang opgesteld. In dit beleidsplan geven gemeenten aan wat zij doen om kwetsbare inwoners perspectief te bieden. Hierbij ligt de focus de komende periode bij volgende uitdagingen:

1. Het voorkomen van dak- en thuisloosheid
2. (Beschermd) Thuis wonen mogelijk maken
3. Het beter verbinden van zorg, welzijn en veiligheid.

Draagvlak

Dit beleidsplan is het resultaat van een intensieve samenwerking met een vertegenwoordiging van inwoners en cliënten, adviesraden sociaal domein, aanbieders van (jeugd)zorg en ondersteuning, aanbieders van verzekerde zorg, GGZ behandelaars, Veilig Thuis, huisartsen, zorgverzekeraar Zilveren Kruis, politie en het Zorg en Veiligheidshuis. Zij hebben de afgelopen jaren stevig met elkaar samengewerkt om de kwaliteit van hulp en ondersteuning voor kwetsbare inwoners naar een hoger niveau te brengen. Ook nu hebben zij een prominente rol gespeeld bij het bedenken en uitwerken van noodzakelijke acties om de goede dingen goed te doen voor kwetsbare inwoners. Zij hebben door mee te schrijven en te adviseren een wezenlijke bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van dit beleidsplan.

Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk vindt u eerst een beschrijving van de belangrijkste resultaten uit het eerste beleidsplan bescherming en opvang. Vervolgens gaan we in op onze visie en uitgangspunten die gelden voor dit nieuwe beleidsplan en beschrijven we een aantal belangrijke ontwikkelingen waar we met onze maatregelen op moeten inspelen. In de hierop volgende hoofdstukken leest u over de hoofddoelen die we de komende jaren nastreven en de randvoorwaarden die hiervoor gelden.

Resultaten beleidsplan Bescherming en Opvang 2017-2020

Kwetsbare inwoners in beeld hebben en indien nodig voorzien van de juiste zorg. Met dit doel hebben gemeenteraden uit de Gooi en Vechtstreek [het beleidsplan Bescherming en Opvang 2017-2020](#) vastgesteld. Gemeenteraden hebben gekozen om echte betrokkenheid, de juiste hulp voor de meest kwetsbare inwoners én een inclusieve benadering van inwoners met multi-problematiek topprioriteit te geven. In 2020 liep het beleidsplan bescherming en opvang af. Daarom hebben wij de uitvoering van dit beleidsplan breed geëvalueerd met (ervaringsdeskundige) inwoners, zorgaanbieders, Zorg- en Veiligheidshuis, politie, Veilig Thuis, GGD, Taskforce Huiselijk Geweld en Kindermishandeling, woningcorporaties, huisartsen en zorgverzekeraars. In dit hoofdstuk geven we een algemene schets van resultaten die we de afgelopen periode hebben bereikt en verbeterpunten die we in het licht van de evaluatie hebben meegekregen.

Gezamenlijke resultaten Bescherming en Opvang

Met het beleidsplan Bescherming en Opvang 2017-2020 willen de gemeenten en hun partners:

1. Betrokkenheid bij kwetsbare inwoners realiseren door in de keten goed samen te werken.
2. Door preventie en vroegsignalering voorkomen dat problemen bij inwoners ontstaan/verergeren.
3. Ervoor zorgen dat inwoners veilig en beschermd thuis kunnen wonen, ook als zij veel toezicht en begeleiding nodig hebben.
4. De crisiszorg versimpelen en waar mogelijk bundelen zodat (financiële) en organisatorische schotten in de crisiszorg er niet meer zijn.
5. Voldoende aanbod van beschermde woon- en opvangplekken realiseren voor inwoners die hierop aangewezen zijn.

Resultaten beleidsplan Bescherming en Opvang 2017-2020

Gemeenten, zorgaanbieders, Zorg- en Veiligheidshuis, politie, Veilig Thuis, GGD, Taskforce Huiselijk Geweld en Kindermishandeling, woningcorporaties, huisartsen en zorgverzekeraars vinden dat het beleidsplan goed invulling geeft aan de doelen die de gemeenteraden en de samenwerkende partners met elkaar hebben gesteld. Hieronder treft u een overzicht van enkele resultaten die zijn bereikt:

Echte betrokkenheid en samenwerking rondom (crisis)zorg

- ✓ Met inwoners en ketenpartners, zijn samenwerkingsafspraken gemaakt om inwoners die kampen met bijvoorbeeld GGZ problematiek, dakloosheid, huiselijk geweld en/of uitbuiting goed en snel te helpen. We hebben processen en aanpakken op elkaar afgestemd en er vindt regelmatig (casus)overleg plaats.
- ✓ We geven uitvoering aan het actieplan geweld hoort nergens thuis. Hiermee willen we huiselijk geweld en kindermishandeling terugdringen. Zie voor de laatste stand van zaken [deze voortgangsrapportage](#).
- ✓ Via het herstelnetwerk versterken we het welzijn van inwoners met een psychische kwetsbaarheid. In de wijken worden trainingen, cursussen en activiteiten georganiseerd die gericht zijn op persoonlijk herstel. Deze activiteiten worden steeds beter bezocht en zijn breed toegankelijk.
- ✓ De pilot mensenhandel is in 2018 opgestart en wordt door slachtoffers en partners als effectief ervaren. Er is een goede samenwerking opgezet in de keten en in een jaar tijd zijn zo'n 40 slachtoffers van (met name seksuele) uitbuiting geholpen.
- ✓ De Wet Verplichte GGZ is per 2020 ingegaan en in alle gemeenten eenduidig geïmplementeerd. Na een half jaar uitvoering constateren we dat het aantal crisismaatregelen tot nu toe niet toegenomen is ten opzichte van vorig jaar. Problemen kunnen veelal zonder dwangmaatregelen worden opgelost.

Preventie & vroegsignalering

- ✓ Er zijn verschillende trainingen georganiseerd voor uitvoerende (zorg)medewerkers in het sociaal domein, zodat zij bijvoorbeeld GGZ problematiek, huiselijk geweld en kindermishandeling, uitbuiting en mensenhandel (beter) leren signaleren en weten hoe zij het best kunnen handelen.

- ✓ We hebben een aantal publiekscampagnes uitgevoerd om problemen om het gebied van verward gedrag, huiselijk geweld en kindermishandeling en mensenhandel bij het publiek onder de aandacht te brengen. Doel was het bewustzijn, begrip en handelingsvermogen onder inwoners te vergroten.

Veilig en beschermd thuis wonen

- ✓ Om ervoor te zorgen dat inwoners met een kwetsbaarheid zo lang mogelijk thuis kunnen (blijven) wonen hebben gemeenten een regionaal dekkend netwerk van 24/7 begeleiding in de wijken opgezet voor inwoners die thuis wonen én intensieve 24/7 begeleiding/toezicht nodig hebben.
- ✓ Om dak- en thuisloosheid in een zo vroeg mogelijk stadium te voorkomen (project vroeg erop af) hebben gemeenten met zorgaanbieders en woningcorporaties samenwerkingsafspraken gemaakt en vastgelegd in het Convenant Huisvesting Maatschappelijke Doelgroepen.
- ✓ De urgentieregeling in de nieuwe Huisvestingsverordening is nog beter toegesneden op maatschappelijke doelgroepen en bevordert uitstroom uit beschermd wonen en opvang. Met het instrument HOV (huren onder voorwaarden) kunnen ook kwetsbare inwoners (opnieuw) een kans krijgen op zelfstandig wonen met benodigde zorg en ondersteuning.

Voldoende beschermd wonen en opvang

- ✓ Om de wachtlijsten voor beschermd wonen te verkorten, zijn het aantal plaatsen voor beschermd wonen uitgebreid. Ook wordt hard gewerkt om te voorkomen dat inwoners aangewezen raken op beschermd wonen. In het [versnellingsplan 'Ambulantisering Beschermd Wonen'](#) leest u wat we tot en met 2022 doen.
- ✓ Gemeenten hebben een gezamenlijke wachtlijstbeheerder beschermd wonen aangesteld. Deze wachtlijstbeheerder zorgt ervoor dat (verdere toename van) wachtlijsten Beschermd Wonen wordt voorkomen en borgt dat inwoners op de wachtlijst (ter overbrugging) adequate hulp krijgen.
- ✓ Jongeren die thuis/dakloos zijn hebben andere hulp en perspectieven nodig om weer zelfstandig in het leven te staan. Daarom hebben gemeenten een eigen opvang voor jongeren opgezet. De opvang werkt tevens met een outreachend begeleidingsteam dat zwerfjongeren (pro)actief opzoekt, begeleidt, aan hulp koppelt en nazorg levert.

Uitkomsten evaluatie

In 2020 is het beleidsplan Bescherming en Opvang breed geëvalueerd met (ervaringsdeskundige) inwoners, zorgaanbieders, Zorg- en Veiligheidshuis, politie, Veilig Thuis, GGD, Taskforce Huiselijk Geweld en Kindermishandeling, woningcorporaties, huisartsen en zorgverzekeraars. In het [evaluatie rapport](#) vindt u een (uitgebreide) beschrijving van deze evaluatie. Hieronder treft u de belangrijkste uitkomsten uit de evaluatie:

1. Aanbieders zijn positief over de acties en resultaten uit de afgelopen beleidsperiode.
2. Gemeenten, partners en inwoners vinden dat er goed en fijn is samengewerkt.
3. Het is niet goed gelukt om inwoners die veel begeleiding nodig hebben beschermd thuis te laten wonen. Gemeenten en partners willen de komende tijd meer doen om (beschermd) thuis wonen mogelijk te maken.
4. Gemeenten willen de financiële risico's rondom bescherming en opvang beter met elkaar delen. Daarom willen zij betere solidariteitsafspraken maken. Gemeenten denken dat dit helpt om de gezamenlijke doelen beter te behalen.
5. Er ligt een goede basis voor de samenwerking tussen zorg, welzijn en veiligheid, maar de samenwerking kan en moet beter en meer worden bestendigd.
6. In het nieuwe beleidsplan moet een grotere verbinding komen met armoede, schuldenbeleid, onderwijs en werk.
7. Het effect van de preventie-campagnes is onbekend. Gemeenten en partners streven naar meer focus ten aanzien van het aantal preventie activiteiten en de aard daarvan.
8. Inwoners, ervaringsdeskundigen, gemeenten en maatschappelijke partners willen meer herstelactiviteiten, inzet van ervaringsdeskundigheid en lotgenotencontact, ook voor familie en naasten. Dit moet worden geregeld op een herkenbare en goed te vinden plek in de eigen gemeente.

9. Er moet een betere afbakening komen tussen activiteiten die gemeenten lokaal oppakken en gezamenlijke doelen en activiteiten.
10. Gemeenten en partners willen in het nieuwe beleidsplan voortborduren op bestaand beleid en dat beleid door ontwikkelen en verbeteren.
11. De focus van het beleid moet komen te liggen op het voorkomen van dak- en thuisloosheid, (beschermd) thuis wonen mogelijk maken en het beter verbinden van zorg, welzijn en veiligheid.

Visie en uitgangspunten 2021-2024

In dit hoofdstuk beschrijven wij wat we belangrijk vinden bij de bescherming en opvang van kwetsbare inwoners. De principes en uitgangspunten geven richting en houvast bij het bereiken van de doelen die verderop in dit beleidsplan beschreven staan. De genoemde uitgangspunten gelden breder in het sociaal domein maar zijn juist voor kwetsbare doelgroepen extra relevant. Daarom geven we eerst een beschrijving van de doelgroep waar dit beleidsplan voor geschreven is.

Voor welke inwoners is dit beleidsplan opgesteld?

Dit beleidsplan is opgesteld voor inwoners die maatschappelijk uitvallen of dreigen uit te vallen, omdat zij sociaal kwetsbaar zijn. Mensen zijn sociaal kwetsbaar als de draaglast van ervaren problemen en tegenslagen te groot is voor de bij hen beschikbare draagkracht. Door die disbalans worden zij bedreigd met maatschappelijke uitval of sociale uitsluiting. Het gaat veelal om inwoners die (tijdelijk) niet in eigen bestaansvoorwaarden kunnen voorzien, zoals huisvesting, voedsel, inkomen, sociale contacten en zelfverzorging én waar veelal meerdere problemen tegelijkertijd spelen. Denk aan een combinatie van schulden, sociaal isolement, psychische problemen, huiselijk geweld en kindermishandeling, verwaarlozing, verslaving, vervuiling én overlast.

Visie Bescherming en Opvang

In de Gooi en Vechtstreek doen inwoners naar vermogen mee in de samenleving. Zij nemen zo normaal mogelijk deel aan onderwijs, de arbeidsmarkt en het maatschappelijk verkeer. Ook als zij te maken hebben met (ernstige) psychische kwetsbaarheden, met geweld of dak- en thuisloosheid. Zij hebben de mogelijkheid om hun eigen leven in te richten door te werken aan herstel, ontwikkeling en ontplooiing. Een passende plek om te wonen en een toegankelijke en veilige omgeving zijn hiervoor belangrijke voorwaarden. Dat geldt ook voor het hebben van (passend) werk of een passende dagbesteding. Werk zorgt voor ontplooiing, ontmoeting en zorgt voor (economische) zelfstandigheid. Daarom wordt het hebben van werk zo veel als mogelijk nagestreefd. Wanneer werk (tijdelijk) niet haalbaar is, kunnen inwoners rekenen op een nuttige dagbesteding en ontmoetingsactiviteiten die dichtbij in de wijken worden georganiseerd.

Voor een inclusieve samenleving is betrokkenheid en medewerking van die hele samenleving hard nodig. Of het nu gaat om werken bij de plaatselijke supermarkt, het bezoeken van een bibliotheek of kerk, sporten in de sportschool, het doen van een boodschapje of op visite gaan bij vrienden en familie. Meedoen vereist dat anderen je accepteren zoals je bent. Dat je 'gewoon' behandeld en serieus genomen wordt. Helaas is dit niet altijd vanzelfsprekend voor inwoners met een kwetsbaarheid. Daarom investeren wij in een toegankelijke openbare ruimte én werken we aan herstel en maatschappelijke acceptatie van kwetsbare inwoners uit onze regio.

Bij een inclusieve samenleving hoort natuurlijk ook dat iedereen onder alle omstandigheden zichzelf kan zijn. Dit betekent dat we iedereen ruimte geven en respecteren, óók als iemand keuzes maakt die we als ongepast of ongezond zouden bestempelen. Zolang mensen geen overlast veroorzaken, strafbare feiten begaan en er geen sprake is van onveiligheid, staan we voor het recht van een ieder om te doen wat hij/zij wil.

Preventie: meer welzijn minder zorg

Gemeenten willen met preventie en vroegsignalering voorkomen dat problemen verergeren en mogelijk tot een crisis leiden. Als kwetsbare inwoners zoveel mogelijk regie kunnen voeren en kunnen omgaan fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in hun leven dan verbetert hun kwaliteit van leven. Het doel van de preventie is inwoners, de sociale omgeving en professionals voldoende toe te rusten om signalen van ernstige problemen tijdig te herkennen en erkennen. Met goede voorlichting en

passende instrumenten voor signalering kunnen we gezamenlijk ernstige crisissituaties in de lokale gemeenschap voorkomen.

Met alles wat we vanuit dit beleidsplan doen, richten we ons in de eerste plaats op preventie. Dat heeft topprioriteit. Zo voeren we elk jaar een concreet uitvoeringskalender Preventie & Vroegsignalering uit. Hierin staat uitgewerkt welke acties we voor de volgende jaren uitvoeren. We voeren publiekscampagnes uit om het bewustzijn te vergroten over problemen waar inwoners met een kwetsbaarheid tegenaanlopen, we voeren zelfhulpprogramma's uit, organiseren scholing voor professionals in de uitvoering én we vergroten de bekendheid van de gemeentelijke toegangen. Want daar kunnen mensen terecht als zij een hulpvraag hebben. Gemeenten zorgen lokaal voor een breed preventief ondersteuningsaanbod, zoals ontmoeting en dagbesteding in de wijken, het in beeld brengen van risicogroepen,

Persoonlijk en maatschappelijk herstel centraal

Een psychische kwetsbaarheid, meegemaakt huiselijk geweld of kindermishandeling en dak/thuisloosheid kunnen ingrijpende gevolgen hebben op de identiteit, het zelfbeeld en de sociale relaties van inwoners. Persoonlijk en maatschappelijk herstel is in dit soort situaties essentieel om de maatschappelijke positie van inwoners weer te herstellen. Herstel gaat over het (leren) leven met een ontwrichtende aandoening, beperking of kwetsbaarheid waarbij de mogelijkheden en kracht van inwoners centraal staan. Zo krijgen inwoners hoop en perspectief, regie en (weer) een positief zelfbeeld. Inwoners die hier behoefte aan hebben, kunnen rekenen op een breed scala aan herstelondersteunende activiteiten in de Gooi en Vechtstreek, zoals herstelwerkgroepen, cursussen, trainingen en herstelgerichte begeleiding. Ook hun familieleden en naasten worden betrokken en kunnen – wanneer nodig – rekenen op hulp. Lotgenoten en opgeleide ervaringsdeskundigen zijn hierbij van essentiële meerwaarde. We zetten hun ervaring en deskundigheid zoveel mogelijk in om kwetsbare inwoners en hun naasten te helpen.

Inwoners voeren regie over het eigen leven

Inwoners van de Gooi en Vechtstreek voeren regie over het eigen leven. Ook als zij te maken hebben met (ernstige) kwetsbaarheden. Wanneer inwoners tijdelijk niet in staat zijn om zelf (of met behulp van het eigen netwerk) regie te voeren en hierdoor veiligheidsproblemen ontstaan, dan kan dit in het uiterste geval door gemeenten worden overgenomen.

De vraag van inwoners centraal

Geen mens is hetzelfde. Samen met inwoners en hun naasten zoeken we op basis van échte betrokkenheid en vertrouwen naar oplossingen voor hun problemen. Deze oplossingen zijn op maat gesneden en benutten de eigen mogelijkheden van inwoners om hun problemen op te lossen, maximaal. Hulp is altijd zo licht als kan en zo zwaar als nodig. Verder gaat hulp niet alleen over het wegnemen van (acute) problemen die inwoners hebben, maar ook over het bieden van perspectief. Perspectief dat er van uitgaat dat inwoners – op termijn – zo zelfstandig mogelijk hun leven kunnen leiden.

Echt integraal werken

Mensen die te maken hebben met een psychische kwetsbaarheid, met huiselijk geweld en/of dak/thuisloos zijn hebben vaak meerdere problemen tegelijkertijd, zoals op het gebied van wonen, werk, inkomen, relaties, zorg én veiligheid. Dit zijn allemaal domeinen waar gemeenten vanuit wetgeving een brede verantwoordelijkheid op hebben. Toch is een bestendige samenwerking tussen deze domeinen nog geen vanzelfsprekendheid. Het is nog steeds moeilijk om schotten tussen wetten en financieringsstromen ondergeschikt te maken aan snelle en juiste hulp voor inwoners met problemen. Dit gaan gemeenten veranderen, zodat ondersteuning op verschillende domeinen een samenhangend geheel vormt en aansluit op de leefwereld van inwoners. In beleid over werk, veiligheid, inkomen, schulden en wonen wordt standaard aandacht besteed aan de participatie en ondersteuning van inwoners met een kwetsbaarheid. Daarnaast sturen we op een intensieve

samenwerking tussen gespecialiseerde zorg en het voorliggend veld én leggen we focus op de vroegsignalering van schulden en snelle financiële ondersteuning om ergere problemen (bijv. huisuitzetting) te voorkomen. De gemeentelijke regisseur die op uitvoerend niveau eindverantwoordelijk is voor de realisatie en uitvoering van maatwerkoplossingen voor inwoners, heeft breed mandaat om over domeinen heen oplossingen te bewerkstelligen en te doen wat nodig is. Als het nodig is om tot een doorbraak te komen, kan worden afgeweken van regels en beleid.

Inwoners wonen zoveel mogelijk thuis in een veilige omgeving

Om ervoor te zorgen dat kwetsbare inwoners zoveel mogelijk in hun eigen huis of wijk kunnen blijven wonen investeren gemeenten samen met woningcorporaties stevig in de beschikbaarheid van betaalbare sociale huurwoningen én investeren gemeenten in de randvoorwaarden voor zelfstandig en stabiel wonen, zoals de beschikbaarheid van adequate ambulante hulp en ondersteuning, met 24-uurs oproepbare ondersteuning. Dit alles moet ertoe leiden dat het beroep op beschermd wonen en maatschappelijke opvang afneemt.

Dit is een grote opgave voor gemeenten, omdat de woningvraag blijft stijgen en er een schaarste is aan geschikte en betaalbare sociale huurwoningen, zeker als daar ook nog specifieke eisen bijkomen zoals geclusterde ligging bij een zorgsteunpunt.

Scheiden wonen en zorg

Daar waar de zorg eerst binnen de muren van een instelling plaatsvond, vindt deze nu steeds meer plaats op andere plekken, zoals poliklinisch of thuis. Dit is een landelijke trend waarbij inwoners meer gestimuleerd worden om langer thuis te wonen en de keuzevrijheid voor inwoners over het type woonvorm waarin zij willen wonen wordt bevorderd. Dat draagt ook bij aan de (financiële) houdbaarheid van zorg waar een vorm van verblijf onderdeel van uitmaakt en zorgverlening grotendeels los komt te staan van het zorgvastgoed.

Gemeenten willen dat zorgaanbieders zich meer richten op hun corebusiness: het leveren van zorg. In plaats van ook het eigenaarschap, beheer, schoonmaak, toezicht, het genereren van inkomsten én het managen van risico's van onroerend goed. Daarom streven gemeenten naar een sterkere scheiding tussen de levering van zorg en het beheer en exploitatie van panden. Zij willen dat zorgaanbieders in principe geen woningen verhuren en dat het verhuren/beheren van vastgoed op een maatschappelijk verantwoorde manier gebeurt via een hiertoe gespecialiseerde (maatschappelijke) instelling (of door de gemeente zelf). De zorgaanbieder heeft als hoofdtaak: het leveren van kwalitatief goede zorg. Dit proces is ingewikkeld en kost tijd. Gemeenten zien de scheiding tussen de exploitatie van panden en het leveren van zorg als een doel voor de middellange termijn. Met aanbieders en partners voeren zij per voorziening een zorgvuldig proces om tot deze stip op de horizon te komen.

Lokaal waar het kan, regionaal waar het moet

Gemeenten uit de Gooi en Vechtstreek werken al jaren intensief samen om de bescherming en opvang van kwetsbare inwoners uit de regio vorm te geven. Zij hebben het beleid, de inkoop, de financiering, capaciteit en krachten op bescherming en opvang gebundeld en opgenomen in de Gemeenschappelijke Regeling Regio Gooi en Vechtstreek. De legitimatie van dit beleid is lokaal. De besluitvorming ligt bij de colleges en gemeenteraden, maar de voorbereiding en vormgeving van dat beleid doen de gemeenten gezamenlijk. Zo sluit het beleid goed aan bij de schaal van de uitvoering en kunnen gemeenten samen sturen op gemeente-overstijgende ontwikkelingen. De regionale samenwerking concentreert zich vooral op de inkoop, het beheer én de beleidsvoorbereiding rondom maatwerkvoorzieningen, zoals beschermd wonen, maatschappelijke opvang, vrouwenopvang, maatschappelijke ondersteuning en ondersteuning aan familie en naasten. Op regionaal niveau wordt stevig geïnvesteerd in het voorkomen en de aanpak van schulden en (economische) participatie van kwetsbare inwoners. Lokaal wordt daarnaast ingezet op inclusieve en toegankelijke wijken met een goed netwerk van laagdrempelige algemeen toegankelijke voorzieningen die een preventieve werking hebben én het beroep op maatwerkvoorzieningen doen afnemen.

In de deze beleidsperiode continueren gemeenten de regionale samenwerking, zoals deze door de gemeenteraden is bestendigd in de Gemeenschappelijke Regeling Gooi en Vechtstreek.

Gedeelde financiële verantwoordelijkheid

Kernprincipe onder de regionale samenwerking is onderlinge financiële solidariteit tussen gemeenten. Centrumgemeente Hilversum heeft vanaf 2018 de rijksuitkeringen voor beschermd wonen, maatschappelijke opvang en vrouwenopvang met bijbehorende reserves voor maatschappelijke opvang en vrouwenopvang ondergebracht bij de gemeenschappelijke regeling Regio Gooi en Vechtstreek. Vanaf 2023 worden gemeenten door het Rijk gefaseerd verantwoordelijk gemaakt voor de financiën van Beschermd Wonen. Vanaf 2026 komt de mogelijkheid van de doordecentralisatie van de maatschappelijke opvang beleidsmatig aan de orde¹. De zogenaamde doordecentralisatie van beschermd wonen en maatschappelijke opvang betekent niet dat de regionale samenwerking dan stopt. Sterker nog, in wetgeving wordt de samenwerking tussen gemeenten in regio's verder bestendigd. Bijvoorbeeld via de zogenaamde Norm voor Opdrachtgeverschap. Deze norm verplicht gemeenten om voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang op basis van een gezamenlijke regionale visie zorg en ondersteuning in te kopen en afspraken te maken over de inrichting van de lokale toegang. Gemeenten blijven dus regionaal doen wat moet en lokaal wat kan. Ook wordt van gemeenten verwacht dat zij de financiële kant van de door decentralisatie middels een regionale begroting borgen. Aanvullend hebben gemeenten afgesproken om de opgave om (beschermd) thuis wonen mogelijk maken, gezamenlijk op te pakken en op basis van onder andere een gedeelde financiële solidariteit beter mogelijk te maken.

Gelet op de regionale oriëntatie van voorzieningen als maatschappelijke opvang en beschermd wonen en gelet op de beleidsmatige, uitvoerende en inkoop-technische verwevenheid van maatschappelijke-, vrouwenopvang en beschermd wonen blijven de regiogemeenten de rijksuitkeringen voor deze voorzieningen ook vanaf 2023 onderbrengen bij de Regio Gooi en Vechtstreek. Hierdoor wordt de beleidsmatige zeggenschap over deze budgetten voor alle gemeenten gewaarborgd, geven gemeenten invulling aan solidariteit én zijn gemeenten meer in staat om – samen met partners in de regio- te sturen op een effectieve uitvoering van het beleid en het waarmaken van veranderambities.

¹ De decentralisatie uitkering vrouwenopvang wordt niet door gedecentraliseerd.

Maatschappelijke trends en ontwikkelingen

In dit hoofdstuk worden de maatschappelijke trends en ontwikkelingen beschreven die van invloed zijn op het beleid voor de bescherming en opvang van onze meest kwetsbare inwoners. In bijlage 3 staan de ontwikkelingen uitgebreider beschreven:

1. **Meer inwoners met (complexe) GGZ problematiek wonen thuis in de wijk.** Dit komt door het rijksbeleid dat uitgaat van een verschuiving van verblijf in een instelling naar verblijf thuis. In de Gooi en Vechtstreek is 30% van de verblijfsplekken in instellingen hierdoor afgebouwd. Om inwoners thuis te laten wonen zijn genoeg woningen en voldoende begeleiding vereisten.
2. **Meer incidenten rondom verwardheid.** Het aantal incidenten rondom personen met verward gedrag loopt met gemiddeld 20% per jaar op. Tussen 2017 en 2019 steeg het aantal meldingen van 30 naar 46.
3. **Meer inwoners hebben (ontwrichtende) schulden.** Naar inschatting heeft 20% van de huishoudens te maken met risicovolle schulden, problematische schulden of zit in een schuldhelpverleningstraject. Naar inschatting gaat het in de regio om zo'n 22.879 huishoudens. Omdat steeds minder mensen een financiële buffer hebben om financiële tegenslagen op te vangen (tenminste 40% van de huishoudens in onze regio), zien we het aantal mensen met betalingsproblemen en steeds toenemen.
4. **Hoger werkloosheidscijfer onder kwetsbare inwoners zorgt voor minder zelfstandigheid** (Geestelijke) gezondheidsproblemen en beperkingen hangen samen met een grotere kans op instroom in WW vanuit werk en een grotere kans op instroom in de bijstand (al dan niet vanuit WW). Cijfers van het CBS laten zien dat ongeveer de helft van de 18- tot 75-jarigen die behandeld worden in de geestelijke gezondheidszorg werk heeft, ruim een derde heeft een uitkering. Deze doelgroep stroomt zeer moeilijk door naar betaald werk.
5. **Het aantal daklozen is verdubbeld.** Het aantal dak- en thuislozen is in Nederland in minder dan tien jaar tijd meer dan verdubbeld: van 18.000 in 2009 naar bijna 40.000 mensen in 2018 (CBS, 2019). In 2019 kende de regio Gooi en Vechtstreek 296 daklozen en naar schatting 225 thuislozen. De gemiddelde jaarlijkse stijging van het aantal daklozen in onze regio is daarmee 3% per jaar.
6. **Onvoldoende woningen.** Terwijl het rijksbeleid ervan uitgaat dat kwetsbare inwoners zoveel als mogelijk thuis in de wijken blijft wonen, is de druk op de woningmarkt groter dan ooit. Hierdoor blijft het ondanks forse inspanningen van gemeenten en woningcorporaties een enorme opgave om kwetsbare inwoners – zoals bijvoorbeeld dak- en thuislozen, ex-verslaafden en voormalige gedetineerden – te huisvesten en wachttijden voor sociale huurwoningen niet verder te laten oplopen. Daar waar inwoners in 2013 gemiddeld vier maanden in de opvang verbleven voor zij naar een woning doorstoomden, is dit nu tenminste acht maanden.
7. **Toenemend beroep op beschermd wonen.** De vraag naar beschermd wonen is de afgelopen jaren aanzienlijk toegenomen. De capaciteit voor beschermd wonen is uitgebreid van 266 plaatsen in 2017 naar 275 in 2020. Door het toenemend beroep op beschermd wonen nemen de wachtlijsten toe. Daar waar in 2018 gemiddeld 90 inwoners op een wachtlijst stonden voor beschermd wonen, heeft de wachtlijst nu een omvang van zo'n 140 -150 inwoners. Tenslotte heeft de landelijke toegankelijkheid voor beschermd wonen een lichte toename veroorzaakt.
8. **Stijging van meldingen huiselijk geweld, kindermishandeling en ouderenmishandeling.** Landelijk betreft het een stijging van gemiddeld 20%, die ook in onze regio zichtbaar is. Daar waar het aantal advies en ondersteuningsaanvragen in 2018 1306 was, was dit in 2020 1632. Het aantal meldingen steeg tussen 2018 en 2020 van 1211 en 1459.
9. **Doordecentralisatie Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang en Begeleiding** Op dit moment zijn centrumgemeenten verantwoordelijk voor de middenstroom voor beschermd wonen en de maatschappelijke opvang. Vanaf 2023 worden gemeenten door het Rijk gefaseerd verantwoordelijk gemaakt voor de financiën van beschermd wonen. Vanaf 2026 komt de mogelijkheid van de doordecentralisatie van de maatschappelijke opvang

beleidsmatig aan de orde². De vrouwenopvang wordt niet door gedecentraliseerd. Voor gemeenten in de Gooi en Vechtstreek heeft de doordecentralisatie weinig effect.

10. Overheveling deel beschermd wonen naar de Wet langdurige zorg

Vanaf 2021 wordt een aanzienlijk deel van het volume van beschermd wonen uit de Wet maatschappelijke ondersteuning (en dus ook de verantwoordelijkheid van gemeenten) overgeheveld naar de Wet langdurige zorg. Hierdoor worden ongeveer 165 cliënten (60% van het totaal) overgeheveld naar de Wlz. De inkomsten voor beschermd wonen dalen van 18 miljoen (in 2020) naar ongeveer 9 miljoen (in 2021 en verder).

Gevolgen van de Corona- crisis

De corona-crisis raakt kwetsbare inwoners extra hard. Het doet een groot beroep op de weerbaarheid van mensen. Wanneer de draagkracht als gevolg van psychische of sociale problemen toch al beperkt is, zijn de gevolgen van de corona-maatregelen extra belastend. Op dit moment is het al zo dat drie op de vier mensen negatieve gevolgen ervaren zoals angst, oplopende spanning en stress, eenzaamheid, somberheid en depressie, gemis aan sociale contacten en gemis aan contacten met hulpverleners. Ook mensen in isolement neemt toe. De verwachting is dat deze problemen de komende tijd verergeren, na de coronapandemie meer zichtbaar worden. Een grote groep mensen raakt werkloos, heeft te maken met faillissementen en krijgt te maken met stevige schuldenproblematiek. Als gevolg hiervan verwachten we op termijn een groter beroep op voorzieningen als gevolg van toegenomen persoonlijke en maatschappelijke problematiek zoals dakloosheid, eenzaamheid, psychische crisis of relationele problemen.

De maatregelen in het nieuwe beleidsplan bescherming en opvang zijn ontwikkeld in het licht van deze ontwikkeling en sluiten daar goed op aan. Daarmee zijn we voorbereid om de gevolgen voor de lange termijn op te kunnen opvangen.

² De decentralisatie uitkering vrouwenopvang wordt niet door- gedecentraliseerd.

Ambities en doelen 2021-2024

Inleiding

In voorgaande hoofdstukken maakten we inzichtelijk wat we de afgelopen jaren hebben gedaan aan de bescherming, opvang en participatie van onze meest kwetsbare inwoners en hebben we de belangrijkste ontwikkelingen en opgaven uitgewerkt. In dit hoofdstuk schetsen we wat we de komende jaren doen om voort te bouwen op de mooie stappen die we de afgelopen jaren voor inwoners hebben gezet en hoe we inspelen op de opgaven die we in het vorige hoofdstuk hebben beschreven.

Focus

Voor de komende beleidsperiode van het beleidsplan bescherming en opvang, hebben inwoners, gemeenten en partners samen focus aangebracht en speerpunten geformuleerd. Gemeenten, inwoners en partners geven unaniem prioriteit aan de volgende uitdagingen:

1. Het voorkomen van dak- en thuisloosheid
2. (Beschermd) Thuis wonen mogelijk maken
3. Het beter verbinden van zorg, welzijn, veiligheid en straf.

In dit beleidsplan hebben we de drie hoofdopgaven vertaald naar drie doelen waar de focus op ligt. Alle acties die we de komende jaren in het licht van bescherming en opvang uitvoeren, vallen onder deze drie doelen:

1. Preventie en perspectief
2. Beschermd en veilig thuis wonen
3. Goede hulp en zorg dankzij een integrale (keten-) benadering

In dit hoofdstuk beschrijven we welke acties we ondernemen om bovenstaande doelen te realiseren.

Evaluatie en bijstelling

Het sociaal domein is constant in ontwikkeling en beweging. Wij zijn continue bezig met het uitbreiden van ons netwerk en kennis op het gebied van wonen, zorg & welzijn en werken aan innovaties. Daarom worden de resultaten en ambities uit dit beleidsplan gemonitord en waar nodig bijgesteld. Bijvoorbeeld door de ambities aan te passen of extra/andere randvoorwaarden te treffen. Zo borgen we dat we altijd anticiperen op ontwikkelingen en voorop lopen in maatregelen die we treffen om kwetsbare inwoners zo goed als mogelijk bij te staan.

Planning

Bij de maatregelen in dit beleidsplan treft u een weergave van de planning die we hanteren.

Randvoorwaarden en sturing

In dit hoofdstuk geven we per maatregel een beeld van hoe op de realisatie wordt gestuurd. We geven aan op welke beweging gemeenten gezamenlijk sturen en op welke beweging gemeenten lokaal sturen. In het volgende hoofdstuk treft u een algemeen beeld van de randvoorwaarden die nodig zijn om dit beleidsplan uit te voeren en aan te sturen.

Samenkracht!

Bij de ontwikkeling en uitvoering van dit beleidsplan zijn/worden inwoners betrokken. Bij alles wat we doen nemen we het perspectief van inwoners zoveel als mogelijk als vertrekpunt. Gemeenten betrekken inwoners via een gezamenlijk platform dat zij hier speciaal voor hebben opgericht: Samenkracht! Via Samenkracht! worden inwoners met ervaring met een bepaald onderwerp betrokken en gesproken. Per onderwerp worden inwoners 'geworven' met wie wij bespreken waar hun vraag ligt en waar zij wel/geen behoefte aan hebben. Door via Samenkracht! goed naar inwoners te luisteren, sluiten we maximaal aan bij de vraag en behoeften van inwoners. Hieronder maken we per project expliciet op welke onderdelen we via Samenkracht inwoners betrekken bij de uitvoering.

Was-wordt

In het beleidsplan 2017 is uitgegaan van de volgende 5 programmalijnen:

1. Echte Betrokkenheid
2. Preventie & Vroegsignalering
3. Veilig & Beschermd Thuis Wonen
4. Gebundelde en Hoogwaardige crisiszorg
5. Beschermd Woon en Opvangplekken

Deze programmalijnen vervangen we door de volgende 3 nieuwe lijnen:

1. Preventie en perspectief
2. Beschermd en veilig thuis wonen
3. Goede hulp en zorg dankzij een integrale (keten-) benadering

In bijlage 4 treft u een was-wordt lijst. Daaruit blijkt onder welk programma maatregelen uit het vorige beleidsplan nu valt.

Preventie en perspectief

Herstel cliënten en naasten

Mensen met psychische kwetsbaarheden of (huiselijk) geweldervaringen hebben te maken (gehad) met ontwrichtende gebeurtenissen en kampen met (zelf)stigma. De afgelopen heeft het Herstelnetwerk daarom verschillende (groeps-) activiteiten georganiseerd om inwoners te begeleiden naar herstel. Zie voor meer activiteiten van het herstelnetwerk: <https://www.herstelnetwerk.nl/>.

De komende jaren richt het herstelnetwerk zich ook meer op de ondersteuning van naasten van mensen met een psychische kwetsbaarheid en de ondersteuning van mensen met geweldservaringen. Ook zij kampen met (zelf)stigma, gebrek aan kennis en lijden vaak onder de problematiek van hun naasten. Ook voor hen komen er lotgenotengroepen, voorlichtingsavonden en speciale ondersteuning.

Wat gaan we doen?

Maatregel	Maatschappelijk effecten	Planning	Samenkracht?
1. Continueren van het Herstelnetwerk op het niveau van 2021: <ol style="list-style-type: none">a. 2 FTE regionaal herstelteam met professioneel ervaringsdeskundigen vanuit GGZ, Verslavingszorg en huiselijke geweld.b. Regionale ondersteuning netwerk en –teamc. Inzet op herstelgericht werken binnen contractend. Herstelactiviteiten ook voor naastene. Gemeenten dragen bij aan voldoende ruimte zodat de herstelactiviteiten in de wijken kunnen plaatsvinden.	<ol style="list-style-type: none">a. Doorbreken van het taboe op psychische stoornissen en huiselijk en geweld en kindermishandeling.b. inwoners (slachtoffers en plegers) kunnen beter omgaan met hun ervaringen en hier hulp voor zoeken.	Doorlopend. De exacte planning is op de website van het Herstelnetwerk terug te vinden.	Ja

2. GGZ Mantelzorg uitbreiden: Het organiseren/inkopen van voldoende passend hulpaanbod/ ondersteuning in de vorm van lotgenotencontact, psycho-educatie en familie-coach voor mantelzorgers en naasten van inwoners met een psychische kwetsbaarheid.	a. Mantelzorgers hoeven zelf minder een beroep te doen op geïndiceerde ondersteuning b. Cliënten kunnen langer thuis wonen	a. Voorstel: begin 2022 b. Inkoop: medio 2022 c. Evaluatie: 2024	Ja
---	---	--	----

Sturing op herstelactiviteiten

Gemeenten sturen lokaal op de herstelbeweging en voldoende herstelactiviteiten in de wijken. Zij wisselen hier regionaal over uit. Dat betekent dat trainingen, cursussen en activiteiten gericht op persoonlijk herstel lokaal beschikbaar zijn, dat er in elke gemeente van de regio minimaal één locatie in welzijnsetting is met laagdrempelige activiteiten die geschikt zijn voor de doelgroep. En dat activiteiten, vrijwilligerswerk of toeleiding naar werk van andere partijen bekend en bereikbaar zijn, zodat er voor elk individu bezigheden beschikbaar zijn die passen bij persoonlijke voorkeur en de fase van maatschappelijk herstel. Ook is voldoende adequate mantelzorgondersteuning een aangelegenheid waar gemeenten lokaal op sturen. Het inkopen van laagdrempelige algemene voorzieningen voor mantelzorgers en het faciliteren/het secretariaat van het herstelnetwerk pakken gemeenten gezamenlijk op via de Regio Gooi en Vechtstreek.

Time-outvoorziening

De time-outvoorziening, ook wel respijtovoorziening genoemd, is een voorziening waar inwoners met een psychische kwetsbaarheid of psychosociale problematiek tijdelijk (maximaal 2 weken) terecht kunnen om een crisis en/of klinische opname te voorkomen. De time-out voorziening is in oktober 2020 als pilot van start gegaan en is bedoeld voor zelfstandig wonende inwoners uit de regio vanaf 18 jaar die het thuis even niet redden. De voorziening wordt gerund door professionele gediplomeerde ervaringsdeskundigen, ervaringsdeskundigen i.o. en vrijwillige ervaringswerkers. Zij zetten allemaal hun eigen ervaringen in van hun tijd als cliënt in de psychiatrie en/of verslavingszorg. Het verblijf in de voorziening wordt aangegrepen om waar nodig ondersteuning te organiseren ten behoeve van het herstel van de cliënt en hierbij aansluiting te vinden bij het aanbod binnen het herstelnetwerk binnen de regio voor deze doelgroep. Doel van de voorziening is een sluitend aanbod bewerkstelligen, zodat inwoners zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen.

Wat gaan we doen?

Maatregel	Maatschappelijk effecten	Planning	Samenkracht?
3. Continuëren van de time-outvoorziening in de periode 2021-2024. We realiseren 4 plaatsen waar 40 tot 50 inwoners (gemiddeld 2 x) per jaar gebruik van maken.	a. Minder escalaties naar crises. b. Inwoners wonen langer thuis	a. Evaluatie: begin 2022 b. Inkoop: 2022	Ja

Sturing op de time-outvoorziening

Gemeenten sturen gezamenlijk op de uitvoering van de time-outvoorziening via de Regio Gooi en Vechtstreek.

Crisiskaart ondersteunt eigen regie

De crisiskaart ondersteunt kwetsbare en crisisgevoelige inwoners en hun naasten om regie te behouden tijdens een crisis. De crisiskaart is op kleine schaal ingevoerd en door betrokkenen als zeer waardevol geëvalueerd. Door middel van het opstellen van een crisisplan en daaraan gekoppeld een crisiskaart om bij zich te dragen, kunnen cliënten blijven communiceren en regie houden over de omgang met hen als zij daartoe zelf (tijdelijk) niet in staat zijn. Het dragen van een crisiskaart kan tevens leiden tot het voorkomen van een crisis aangezien inwoners meer regie en veiligheid ervaren. Mocht het toch tot een crisis komen dan weten omstanders en professionals wat zij kunnen doen, waardoor de ervaring minder traumatisch zal zijn en het herstel ervan korter zal duren.

Wat gaan we doen?

Maatregel	Maatschappelijk effecten	Planning	Samenkracht?
4. Continueren van het verstrekken van 30 crisiskaarten per jaar in de periode 2021-2024. Voorafgaand aan de verlenging evalueren we het gebruik onder inwoners en bezien we of doorontwikkelingen mogelijk zijn.	a. Minder psychische crisis. b. Versneld herstel van cliënten. c. voorkomen aanspraak zwaardere zorg en ondersteuning	a. Inkoop: Q3 2021 b. Evaluatie: Q1 2023	Ja

Sturing op de crisiskaart

Het proces van afgifte en beheer van crisiskaarten verloopt via MEE en GGZ-centraal. Beide organisaties hebben direct contact met kaarthouders. Gemeenten sturen gezamenlijk op de uitvoering hiervan via de Regio Gooi en Vechtstreek.

Risicogroepen in beeld

Om vroegtijdig beleid te kunnen maken op nieuwe ontwikkelingen binnen Bescherming en Opvang blijven de gemeenten in gesprek met hun partners in het veld, cliënten en naasten. Daarnaast monitoren zij data gestuurd de ontwikkelingen met een overzicht en analyse van cijfers uit het zorg-, veiligheids-, huisvestings- en sociaal domein. In 2020 is een pilot Monitor Sociaal Kwetsbare Groepen uitgevoerd, in samenwerking met Gooise Meren. Deze pilot biedt een goede basis voor het opstellen van een regionale monitor Bescherming & Opvang.

De aanpak van huiselijk en kindermishandeling leunt nog zwaar op de cijfers van Veilig Thuis. Dit is zowel landelijk als voor onze regio een probleem. In samenspraak met de Taskforce Huiselijk geweld en kindermishandeling zal de komende periode gewerkt worden aan verbeteringen. Het recent ontwikkelde landelijk dashboard³ zal ons daarbij helpen.

Wat gaan we doen?

Maatregel	Maatschappelijk effecten	Planning	Samenkracht?
5. Op basis van de pilot in Gooise Meren ontwikkelen we een regionale monitor Bescherming & Opvang waarmee we de doelgroep in beeld brengen.	a. Maatregelen en activiteiten sluiten beter aan op behoeften van de doelgroep. b. Beter zicht op het effect van maatregelen en activiteiten.	a. ontwikkeling: 2022 b. implementatie: 2022 c. evaluatie: 2023	n.v.t.
6. We sluiten aan op landelijke ontwikkelingen van het dashboard huiselijk geweld.	a. Maatregelen en activiteiten sluiten beter aan op behoeften van de doelgroep. b. Er is beter zicht op het effect van maatregelen en activiteiten.	a. Afhankelijk van landelijke ontwikkelingen.	n.v.t.

Sturing op risicogroepen in beeld

Gemeenten ontwikkelen de monitor gezamenlijk en sturen samen, via de Regio Gooi & Vechtstreek op de werking en het gebruik daarvan. Dit geldt ook voor het dashboard huiselijk geweld.

Voorkomen van (complexe) problematiek

Voorkomen is beter dan genezen. Voordat mensen afglijden naar dak- en thuisloosheid, overlast in de buurt, criminaliteit of geweld in afhankelijkheidsrelaties, gaan vaak jaren van problemen als

³ https://dashboards.cbs.nl/v2/dashboardimpactmonitor_hgkm/

schuldenopbouw, onvoldoende behandeling en begeleiding vooraf. Deze jaren bieden de mogelijkheid om lichtere zorg en ondersteuning in te zetten, voordat de situatie helemaal uit de hand loopt. Het voorkomt daarmee ook hogere kosten voor specialistische zorg, straf en ondersteuning.

Wat gaan we doen?

Maatregel	Maatschappelijk effecten	Planning	Samenkracht?
7. Continueren van B&O preventieactiviteiten:	a. Betere signalering, doorverwijzing en ondersteuning door uitvoerende professionals	a/b. Doorlopend.	Ja
a. Jaarlijks 5 scholing en cursussen uitvoerende professionals vanuit regionaal leerhuis.	b. Toename psychische weerbaarheid, snellere signalering en afname van psychische problematiek bij jeugd.	b. Verspreid over het jaar en afhankelijk van actualiteit, landelijke en lokale planning.	
b. Jaarlijks 5 lesprogramma's op scholen	c. Toename kennis, handelingsperspectief en afname stigma bij inwoners.	Richtlijn: begin, medio en einde van het jaar.	
c. Jaarlijks 3 bewustwordingscampagnes	d. Afname gezondheids- en maatschappelijke schade door alcohol- en drugsgebruik (bij jeugd).	d. Zie verder de planning in het plan PHP.	
d. Uitvoering Preventie en Handhavingenplan inclusief voorzieningen voor preventieve verslavingszorg		- inkoop preventieve verslavingszorg: start eind 2021	
e. Ontwikkelen en uitvoeren van een tweejaarlijks uitvoeringskalender Preventie & Vroegsignalering. Hierin staan de acties, doelen en effectmetingen voor de volgende 2 jaren.			

Sturing op preventie

De inzet en sturing op preventie vindt lokaal plaats. Als het gaat om regionale preventieve activiteiten, beperkt de samenwerking tussen gemeenten zich primair tot taken en werkzaamheden van de GGD en Jeugd & Gezin.

Economische onafhankelijkheid en het hebben van werk

Bescherming & Opvang richt zich primair op de zorg en ondersteuning van inwoners die dreigen uit te vallen of om dit te voorkomen. Economische zelfredzaamheid en het hebben van werk is echter een belangrijke beschermende factor tegen huiselijk geweld en psychische problemen. De afgelopen jaren is hierop regionaal geïnvesteerd middels het gesubsidieerde project *Toeleiding naar werken voor inwoners met (ernstige) psychische aandoeningen* en ook lokaal zijn diverse projecten ter ondersteuning van kwetsbare inwoners gestart. Meer specifieke investering op deze doelgroep is nodig. Juist omdat blijkt dat de arbeidsparticipatie van deze groep inwoners de afgelopen jaren is afgenomen.

Wat gaan we doen?

Maatregel	Maatschappelijk effecten	Planning	Samenkracht?
8. Van alle inwoners die gebruik maken van Beschermd wonen of die op de wachtlijst staan, wordt het arbeidspotentieel vastgesteld. Op basis hiervan worden inwoners of gekoppeld aan een opleiding (om de stap naar werk te kunnen maken), (begeleiding naar) een baan óf inwoners hebben anderszins passende dagbesteding.	a. Kwetsbare inwoners zijn beter beschermd tegen huiselijk geweld en psychische problemen	Q1 2022	n.v.t.
9. De ontwikkeling van tenminste 5 werkgelegenheidsprojecten per jaar	a. minimaal 40 inwoners zijn economisch meer	Doorlopend.	Ja

voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid. Aan deze werkgelegenheidsprojecten kunnen tenminste 40-50 inwoners deelnemen.

zelfredzaam.
b. Afname noodzaak van zorg en uitgaven hiervoor.

Sturing op de werkgelegenheid voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid

De sturing op deze maatregelen vindt vanuit de Regio en het Werkgeversservicepunt plaats.

Financiën (conceptbegroting, versie 10-02-2021)

Nr.	Maatregel	2021	2022	2023	2024	Dekking
1	Herstelnetwerk BW/MZ/HGKM	187.209 waarvan HGKM: 80.000	187.209 waarvan HGKM: 80.000	187.209 waarvan HGKM: 80.000	187.209 waarvan HGKM: 80.000	BW/DUVO
2	GGZ mantelzorg	40.000	65.000	65.000	65.000	BW
3	Time-outvoorziening	192.829	192.829	192.829	192.829	BW
4	Crisiskaart	47.500	47.500	47.500	47.500	BW
5 en 6	Risicogroepen in beeld	-	7.500	5.000	5.000	BW
7	Preventie en PHP plan	47.000 + 224838	47.000 + 192.338	47.000 + 192.338	47.000 + 192.338	BW
8 en 9	Oggz dagbesteding dak- en thuislozen	186.323	186.323	186.323	186.323	MO

Beschermd en veilig thuis wonen

Voldoende (kleinschalige) opvang

Als dakloosheid echt niet kan worden voorkomen of als het in de thuissituatie echt te onveilig is, kunnen inwoners rekenen op hoogwaardige en passende opvang. Gemeenten dragen zorg voor voldoende plekken waarbij gedifferentieerd wordt naar problematiek. Zo is er in de regio een speciale opvang voor thuis/dakloze volwassenen, gezinnen en jongeren. In Almere staat een vrouwenopvang voor slachtoffers van huiselijk geweld en mensenhandel. Daarnaast is er de mogelijkheid om daklozen tijdelijk alternatieve opvang aan te bieden in een hotel of vakantiehuisje. Verder hebben gemeenten met het plan van aanpak terugdringen dak- en thuisloosheid de ambitie uitgesproken om de opvang kleinschaliger te organiseren. Door eenpersoonsskamers te creëren in de daklozenopvang komen cliënten eerder tot rust en kunnen zij eerder werken aan hun herstel en uitstroom uit de opvang. Deze eenpersoonsskamers worden mogelijk gemaakt door de gezinsopvang kleinschaliger in de wijk te organiseren. Dit komt het gewoon en emotioneel veilig opgroeien van kinderen ten goede.

Wat gaan we doen?

Maatregel	Maatschappelijk effecten	Planning	Samenkracht?
10. Uitvoering geven aan de maatschappelijke en vrouwenopvang op basis van het niveau van 2020:	a. Bescherming van vrouwen in noodsituaties. b. Zelfredzaamheid voor vrouwen en een zelfstandig leven door snellere en betere uitstroom. c. Kinderen kunnen in een normale setting worden opgevangen, bij voorkeur binnen hun eigen gemeente.	a. Inkoop Q1 2021 b/c. Realisatie 2022, evaluatie 2024	Ja
a. Een dekkend hulp en begeleidingsaanbod realiseren voor dak- en thuislozen.			
b. Realiseren van 1-persoonsskamers maatschappelijke opvang			
c. Realiseren van minimaal			

10 kleinschalige opvanginitiatieven voor gezinnen in de wijken.

11. Contineren maatschappelijke en jongerenopvang op basis van het niveau in 2020 (54 plaatsen).	a. circa 300 daklozen per jaar adequaat opvangen en voorzien van de juiste ondersteuning terug naar zelfstandig of beschermd wonen	a. Verlenging begin 2021 b. Inkoop start eind 2021	Ja
--	--	---	----

Sturing op preventie én op (voldoende) kleinschalige opvang

Gemeenten zorgen voor de juiste randvoorwaarden zodat opvang niet nodig is. Zoals een stevige basisinfrastructuur in de wijken gericht op ontmoeting, dagbesteding, begeleiding, zingeving en talentontwikkeling. Ook gaat het om randvoorwaarden voor snelle signalering en doorverwijzing naar hulp wanneer er sprake is van problemen als (dreigende) schulden en armoede in brede zin, verslaving en huiselijk geweld. Dit zijn allemaal aangelegenheden die lokaal bij gemeenten zijn belegd.

De sturing op de meer curatieve kant zoals de sturing op voldoende opvangplekken met kwaliteit pakken gemeenten gezamenlijk op via de Regio Gooi en Vechtstreek.

Van beschermd wonen naar beschermd thuis

Gemeenten willen beschermd wonen zo thuis als mogelijk (beschermd thuis) organiseren. Het is bewezen dat dit voor de meeste inwoners met behoefte aan (24uurs) begeleiding/toezicht beter is. Het ontvangen van zorg en begeleiding in de eigen omgeving draagt bij aan het herstel van en het in de samenleving meedoen van inwoners. Thuis wonen door inwoners met psychische problemen leidt tot toegenomen kwaliteit van leven, betere herstelmogelijkheden, meer sociale inclusie en minder stigma. Gemeenten zetten daarom stevig in op preventie en het zo snel als mogelijk opsporen en oplossen van problemen, om te voorkomen dat intramuraal beschermd wonen noodzakelijk is. Dat geldt ook voor cliënten die uitstromen uit de GGZ- kliniek. Deze beweging noemen gemeenten beschermd thuis wonen. Om dit mogelijk te maken, scheppen gemeenten de juiste voorwaarden in de wijken. Dit betekent investeren in de beschikbaarheid van betaalbare sociale huurwoningen/wooneenheden, een breed arsenaal van woonvarianten en de basisbenodigdheden voor zelfstandig en stabiel wonen. Zoals de beschikbaarheid van adequate ambulante hulp en ondersteuning, met 24-uurs oproepbare ondersteuning waar dit nodig is. Deze ondersteuning kan zeer intensief en kostbaar zijn, wat maakt dat de beweging naar beschermd thuis wonen niet per definitie leidt tot lagere uitgaven dan beschermd wonen in een instelling. Soms zijn de uitgaven hoger.

Om beschermd wonen in een instelling en om beschermd wonen thuis mogelijk te maken, zijn gemeenten solidair met elkaar. Dit betekent dat zij de kosten en risico's van initiatieven/locaties die bijdragen aan de gezamenlijke opgaven, gezamenlijk dragen. Hierbij wordt ook inzet op preventie zoveel als mogelijk meegewogen. Alle gemeenten dragen bij. Ongeacht de feitelijke locatie van dergelijke initiatieven/locaties. Gemeenten hanteren hier een kostenregeling voor die nader wordt uitgewerkt.

Wat gaan we doen?

Maatregel	Maatschappelijk effecten	Planning	Samenkracht?
12. Onderzoek naar een gezamenlijke regionale toegang tot beschermd wonen als specialistische voorziening. We bezien of zo expertise wordt opgebouwd bij de inzet van deze voorziening. En of een gezamenlijke toegang tot beschermd wonen bijdraagt aan een verdere doorvoering van het solidariteitsprincipe op dit gebied.	a. inwoners wonen langer thuis b. solidariteit tussen gemeenten neemt toe	a. Onderzoek 2021 b. besluitvorming 2021 c. Implementatie 2022	Ja

13. We indiceren alle inwoners die een beschikking hebben voor beschermd wonen opnieuw en bezien of de zorg op een andere manier geleverd kan worden. Dit is van belang daar beschermd wonen, met de openstelling van de Wet langdurige zorg voor mensen met een psychische stoornis ingaande 2021, per definitie een tijdelijke voorziening zal zijn.	a. beperken van het aantal verhuisbewegingen b. inwoners wonen langer thuis c. beschermd wonen draagt bij aan herstel d. wachtlijst/tijd neemt af	a. her indiceren van inwoners op wachtlijst en in de voorziening: 2021/2022 b. onderzoek welke doelgroepen zullen Wmo beschermd wonen nodig hebben en waar en hoe kunnen we deze (thuis) organiseren: 2021/2022 c. inkoop: 2023	n.v.t.
14. Intensiveren van passend toewijzen door: a. Een verscherpt en regionaal afwegingskader voor de inzet van beschermd wonen. b. 2 Scholingsprogramma's voor consulenten die beschermd wonen indiceren. c. Een 3-maandelijkse regionale intervisie tussen consulenten die beschermd wonen toewijzen. d. De inzet van een regionale doorbraaktafel voor beschermd wonen. Conform de doorbraaktafel jeugd. De opdracht van de doorbraaktafel (waar gemeenten en aanbieders samen aan deelnemen) is het forceren van baanbrekende oplossingen in de zoektocht naar alternatieven voor beschermd wonen. e. De inzet van de wachtlijstbeheerder beschermd wonen continueren en verstrekken in adviesrol.	a. inwoners krijgen die zorg en ondersteuning die zij nodig hebben. b. rechtsgelijkheid voor inwoners c. gelijke en hogere expertise van alle gemeenten d. inwoners wonen langer thuis	a. ontwikkelen regionaal afwegingskader 2021 b. scholing en intervisie 2021 t/m 2024 c. opzetten doorbraaktafel 2021, evalueren 2022 d. wachtlijstbeheerder 2021 t/m 2024	Ja
15. Doorontwikkelen van het project scheiden wonen zorg waarbij de beweging van huren van een zorgaanbieder naar beschermd (thuis) wonen wordt ingezet. Waarbij inwoners tevens op basis van scheiden wonen zorg toegang krijgen tot het beschermd wonen en daarmee niet alleen beschikbaar is voor cliënten die al beschermd wonen	a. instroom klassiek beschermd wonen neemt af b. minder verhuisbewegingen c. meer inwoners ontvangen thuis zorg ook wanneer deze intensief is en om 24/7 toezicht vraagt.	a. looptijd project t/m 2021 b. onderzoeken hoe we scheiden wonen zorg thuis kunnen gaan vormgeven 2021 c. pilot opstarten met alle aanbieders beschermd wonen 2022 d. inkoop 2023	n.v.t.
16. Implementeren wettelijke aanpassingen: a. Doordecentralisatie beschermd wonen. b. Overheveling beschermd wonen naar WLZ.	1. Implementatie van de beoogde scheiding tussen de Wmo en WLZ.	a. norm van opdrachtgeverschap invullen 2021 t/m 2024 b. bestendigen gemeenschappelijke Regeling 2021, inclusief regionale begroting c. woonplaatsbeginsel 2021 d. modelovereenkomsten bij inkoop 2023	n.v.t.

e. 2021/2022 de inkoop
2023 voorbereiden op
kleiner volume en ander
karakter.

Sturing op beschermd wonen

Gemeenten sturen lokaal op het verkorten van de wachtlijst beschermd wonen. Zij sturen erop dat alleen inwoners waar geen alternatieven voor zijn, een toewijzing voor beschermd wonen ontvangen. Deze sturing vindt in nauwe afstemming plaats met de regionale wachtlijstbeheerder. Gemeenten sturen tevens op de gewenste kleinschaligheid van het beschermd wonen, onder andere middels de regionale inkoop.

Wanneer inwoners in beschermd wonen zitten en kunnen uitstromen zorgen gemeenten voor voldoende sociale huurwoningen/wooneenheden waar deze inwoners terecht kunnen.

Voor doorstroom uit beschermd wonen en om regulier wonen in een wijk een passend alternatief te maken voor beschermd wonen is essentieel dat wordt gewerkt aan maatschappelijke acceptatie in de wijk en dat inwoners beschikking hebben over de basisbenodigdheden voor zelfstandig en stabiel wonen. Zoals de beschikbaarheid van adequate ambulante hulp en ondersteuning, met 24-uurs oproepbare ondersteuning waar dit nodig is. Het organiseren van deze basisbenodigdheden is een vraagstuk van lokale inzet en sturing. Op regionaal niveau worden maatwerkvoorzieningen die hiervoor nodig zijn ingekocht en beheerd.

Doorontwikkeling Huisvesting Maatschappelijke Doelgroepen

In samenwerking met woningcorporaties, gemeenten en zorgaanbieders wordt ingezet op de voorkoming van huisuitzettingen en het huisvesten van inwoners met slecht huurderschap. Inmiddels zijn er (bestuurlijke) afspraken gemaakt over het acteren op huurachterstanden, overlast en vervuiling. Alsook het preventief en breder inzetten van het instrument huren onder voorwaarden. Onder voorwaarden is tevens urgentie mogelijk voor cliënten die verblijven binnen een Wmo gefinancierde instelling en het binnen een jaar niet lukt om via de reguliere route een sociale huurwoning toegekend te krijgen. Doorontwikkeling en incorporatie van de gemaakte (bestuurlijke) afspraken en instrumenten bij betrokken partijen blijkt echter nodig om schulden, huisuitzettingen en overlast nog verder terug te dringen en uitstroom van Beschermd Wonen en de maatschappelijke opvang verder te bevorderen. Ook eenduidige wonen-zorgcontracten en communicatie dragen hieraan bij. Deze moeten worden opgesteld en afgestemd met het grote aantal betrokken partijen.

Wat gaan we doen?

Maatregel	Maatschappelijk effecten	Planning	Samenkracht?
17a. Gemeenten stellen een gezamenlijke kwantitatieve ambitie vast ten aanzien van het aantal beschikbaar te stellen woningen/wooneenheden voor inwoners met GGZ-problematiek. Zij maken per gemeente afspraken over hoeveel woningen/wooneenheden die gemeente beschikbaar stelt en of en waar er nieuwe wooninitiatieven komen.	a. rechtsgelijkheid inwoners b. inwoners wonen langer thuis c. inwoners wonen korter in een instelling d. gemeenten realiseren gezamenlijk de opgave om inwoners zoveel als mogelijk (beschermd) thuis te laten wonen. e. financiële solidariteit	a. Vaststellen kostenregeling Q1 2022 b. Vaststellen kader 'kleinschalig wonen' Q1 2022. c. start monitor beschermd wonen Q4 2021	n.v.t.
17b. Wanneer gemeenten op basis van de gezamenlijk vastgestelde kwantitatieve ambitie en op basis van inwonertal onvoldoende een bijdrage levert/kan leveren, levert de betreffende gemeente jaarlijks een financiële bijdrage van €20.000- € 30.000 per woonplek (prijspeil 2021). Dit bedrag betreft de gemiddelde			

uitgave voor een gemiddelde inzet van (specialistische) begeleiding op basis van 6 uur per week. Wanneer de gemeente het 'tekort' in de realisatie heeft ingelopen, vervalt deze financiële bijdrage. De opbrengsten die worden gegenereerd door gemeenten die niet aan de taakstellingen voldoen, worden verdeeld onder gemeenten die dit in een jaar wel hebben gedaan.

17c. Gemeenten werken een kostenregeling uit waarin de solidariteitsafspraken tussen gemeenten staan. De punten zoals genoemd onder 17a en 17b staan hierin uitgewerkt. . Bij de uitwerking van deze afspraken wordt rekening gehouden met lokale initiatieven die het gebruik van beschermd wonen voorkomen of die hier een alternatief voor zijn.

17d. Gemeenten werken een kader 'kleinschalige wooninitiatieven beschermd wonen' uit. In dit kader staat:

1. een scherpe en duidelijk onderbouwde definitie van hoe groot/klein kleinschalige initiatieven (maximaal) mogen zijn (nu wordt de marge van 10 tot 40 woningen aangehouden).
2. op basis van welke criteria wordt getoetst of kleinschalige initiatieven bij verschillende type wijken passen.
3. Welk proces gemeenten bewandelen als overwogen wordt om in een wijk een kleinschalig initiatief op te starten.

17e. Gemeenten stellen een gezamenlijke monitor beschermd wonen op waarin maandelijks in ieder geval het volgende wordt bijgehouden:

1. Hoeveel inwoners er per gemeente gebruik maken van beschermd wonen.
2. Hoeveel inwoners er per gemeente op de wachtlijst staan.
3. Hoeveel inwoners per gemeente er zijn uitgestroomd uit beschermd wonen.
4. Hoeveel woningen/wooneenheden afzonderlijke gemeenten beschikbaar hebben gesteld om doorstroom mogelijk te maken.

18. We realiseren in totaal (nog) 30 geclusterde woningen waar (24 uren)begeleiding, toezicht, zorg en mogelijkheden tot dagbesteding/ontmoeting in nabijheid aanwezig is. Hierdoor wonen cliënten midden in de maatschappij onder beschermende voorwaarden.	a. draagt bij aan de sociale inclusie b. draagt bij aan normalisatie en bevordert eigen kracht c. minder beschermd wonen nodig	a. 10 tot 15 geclusterde woningen per jaar in 2022, 2023(2024)	Ja
19. We stellen 45 woningen beschikbaar in de directe nabijheid van een beschermd wonen voorzieningen.	a. draagt bij aan de sociale inclusie b. draagt bij aan normalisatie en bevordert eigen kracht c. minder beschermd wonen nodig	a. zorgsteunpunten nader definiëren en aanwijzen 2021 b. 15 woningen per jaar in 2021, 2022, 2023	n.v.t.
20. We realiseren 8 tot 10 interventiewoningen. Deze woningen worden tijdelijk ingezet om inwoners met acute problematiek tijdelijk te huisvesten. Het kan dan gaan om de volgende problematiek / situaties: 1) Geen huisvesting na detentie (met groot risico op terugval in oud gedrag), 2) Inwoners die ernstige overlast veroorzaken, 3) Slachtoffers van huiselijk geweld, eerwraak of mensenhandel, 4) Daders van huiselijk geweld	a. (verdere) escalatie voor cliënten, mede cliënten/bewoners en burens voorkomen b. momentum voor hulpaanvaarding benutten	a. Q1 2021 Projectleider aanstellen b. Q2-4 2021 Ontwikkelen toegangs- en toeleidingsbeleid en passende huisvesting	n.v.t.
21. Doorontwikkeling Huisvesting Maatschappelijke Doelgroepen	a. Circa 500-700 inwoners beter en sneller helpen, zodat zij – met de nodige ondersteuning – (opnieuw) veilig thuis kunnen blijven wonen, minder schulden opbouwen en overlast in de buurt wordt voorkomen of beperkt.	a. Evaluatie start eind 2021 b. Implementatie 2022	Ja

Sturing op de huisvesting maatschappelijke doelgroepen

Voor doorstroom uit beschermd wonen en om regulier wonen in een wijk een passend alternatief te maken voor beschermd wonen sturen gemeenten lokaal op de beschikbaarheid van voldoende sociale huurwoningen en/of andere passende wooninitiatieven. Hierbij is essentieel dat bij wooninitiatieven een goed participatieproces wordt doorlopen en dat wordt gewerkt aan maatschappelijke acceptatie in de wijk. Dit zijn elementen die belangrijk zijn voor het maatschappelijk draagvlak en waar gemeenten een stevige rol in spelen.

Wanneer de woningen/wooninitiatieven er eenmaal zijn, moet zeker zijn dat inwoners kunnen beschikken over de basisbenodigdheden voor zelfstandig en stabiel wonen. Het organiseren van deze basisbenodigdheden is een vraagstuk van lokale inzet en sturing. Op regionaal niveau worden maatwerkvoorzieningen die hiervoor nodig zijn ingekocht en beheerd.

Financiën (conceptbegroting, versie 10-02-2021)

Nr.	Maatregel	2021	2022	2023	2024	Dekking
10	Dak- en thuislozenopvang	1.692.845	1.692.845	1.692.845	1.692.845	MO
10	Crisisopvang volwassenen en gezinnen	809.775	809.775	809.775	809.775	MO
10	Specialistische begeleiding chronisch verslaafden	82.500	82.500	82.500	82.500	BW/MO
10	Vrouwenopvang	814.867	821.666	821.666	821.666	DUVO
11	Jongerenopvang	493.410	493.410	493.410	493.410	MO
12/13/14	Inwonerinitiatieven beschermd wonen (beschermd wonen PGB)	784.737	784.737	784.737	784.737	BW
12/13/ 14	Beschermd wonen (in natura)	9.623.291	9.623.291	9.623.291	9.623.291	BW
14	Passende toewijzing (Wachtlijstbeheer)	30.750	30.750	30.750	30.750	BW
14	Intervisie en kennis/deskundigheidsbevordering BW	2.000	2.000	2.000	2.000	BW
15	24/7 beschik- en bereikbaarheid	112.838	112.838	112.838	112.838	BW
18	Geclusterde woningen	70.000	70.000	70.000	70.000	BW
20	Interventiewoningen	40.000	40.000	40.000	40.000	BW/MO

Goede zorg en hulp dankzij een integrale (keten)benadering

Gemeenten hebben een regierol in de opgave om een veilige woon- en leefomgeving te realiseren. Naast de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling zijn de aanpak van personen met verward gedrag, de implementatie van de ketenveldnorm verward & gevaarlijk en de Wet Verplichte GGZ voorbeelden van opgaven die vragen om een effectieve verbinding tussen zorg en veiligheid. Dat gaat niet vanzelf. Naast het feit dat er altijd meerdere betrokkenen zijn – slachtoffer, pleger, getuige etc. - spelen er meestal ook problemen op meerdere leefgebieden. Vaak is sprake van een relationeel probleem, waarbij het slachtoffer een afhankelijkheidsrelatie heeft met de pleger(s) en slachtoffer- en plegerschap door elkaar kunnen lopen. Elk van deze betrokkenen is gebaat bij een systeemgerichte aanpak. Eveneens om escalatie naar meer repressieve en gedwongen maatregelen te voorkomen. Dat vraagt om optimale samenwerking. Het organiseren van deze samenwerking is echter net zo complex. De betrokken partijen werken in afzonderlijke ketens en vanuit verschillende wettelijke kaders en beleidsdomeinen.

Bestuurlijke afstemming

We organiseren een bestuurlijk overleg (burgemeesters en wethouders) waarin bestuurlijk integraal wordt gestuurd op de verbinding tussen zorg en veiligheid in de Gooi en Vechtstreek. Het secretariaat voor dit overleg wordt door de Regio gevoerd.

Wat gaan we doen?

Maatregel	Maatschappelijk effecten	Planning	Samenkracht?
22. Instellen van een bestuurlijk overleg Zorg en Veiligheid waar burgemeesters en wethouders aan deelnemen.	a. Inwoners ontvangen een systeemgerichte en goed afgestemde aanpak. b. Escalatie naar repressie of gedwongen maatregelen	a. Doorlopend.	n.v.t.

Sturing

Het secretariaat van het bestuurlijk overleg wordt door de Regio verzorgd.

Doorontwikkelen sluitende aanpak kwetsbare inwoners/aanpak verward gedrag

In de Gooi en Vechtstreek hebben we een sterk lokaal veld en een goede samenwerking met Veilig Thuis en het Zorg- en Veiligheidshuis. Gemeenten voeren procesregie en hebben verschillende opschalingsmogelijkheden, zoals de Persoons Gerichte Aanpak en Versterkte Proces Regie. Er is een integrale ambulante crisisfunctie ontwikkeld, waarbij het goed lukt om in (psychosociale) crisissen tijdig de juiste hulp te bieden. In de huidige praktijk zien we dat het dankzij de ingerichte structuur lukt om de meeste casuïstiek lokaal op te pakken.

Ondanks de inzet van de afgelopen jaren is er nog steeds sprake van een groeiend aantal E33- verward gedrag meldingen in de regio Gooi en Vechtstreek (jaarlijks gemiddeld met 20%). De komende jaren zetten we daarom in op het verbeteren van regie en een vroegtijdige, sluitende en eenduidige samenwerking op en tussen alle niveaus voor verward gedrag. Daarbij sluiten we aan op veelbelovende (wettelijke) aanpakken zoals de implementatie Schakelpunt voor personen met verward gedrag en gevaarsrisico Midden-Nederland, pilot Ketenveldnorm Midden-Nederland en de doorontwikkeling van de lokale PGA.

Wat gaan we doen?

Maatregel	Maatschappelijk effecten	Planning	Samenkracht?
<p>23. Doorontwikkelen van de aanpak rondom kwetsbare inwoners/de aanpak rondom personen met verward gedrag:</p> <p>a. Elk twee jaar evalueren van werkwijze PGA, MDA++, WVGZ en op basis van deze evaluaties verbeteringen aanbrengen in de aanpakken.</p> <p>b. continueren regionale coördinatie en ondersteuning bij uitvoering wvgz</p> <p>c. Continueren functie van gemeentelijke procesregie. Gemeenten bepalen lokaal hoe zij aan deze functie invulling geven. Dit kan aan de hand van een functionaris zijn. Maar dit kan ook via een bepaalde werkwijze. Uit de gezamenlijke begroting ontvangen gemeenten hier jaarlijks een bedrag van 400.000 die zij vrij kunnen besteden aan het doel gemeentelijke regie.</p>	<p>a. Inwoners ontvangen tijdig de juiste en goed op elkaar afgestemde (verplichte) hulp</p> <p>b. Hulp bereikt een duurzaam effect</p>	<p>a. 2021 uitvoeren verlengde pilot MDA++</p> <p>b. 2022- 2024: borgen MDA++</p> <p>c. 2021-2022: uitvoeren plan van aanpak personen met verward gedrag</p>	Ja
<p>24. Continueren van oggz voorzieningen Verslavings/GGZ bemoeizorg en inzet van expertise, methadonverstrekking en sociaal medische zorg. We gaan hierbij uit van het niveau van 2020.</p>	<p>a. voorkomen (verergering) problematiek en overlast</p> <p>b. zorgmijders- en missers toeleiden naar passende zorg en ondersteuning</p>	<p>a. Inkoop oggz voorzieningen: start eind 2021</p>	Ja
<p>25. Door- ontwikkelen Zorg- en Veiligheidshuis door:</p> <p>a. Regionaal (coördinerend) advies-</p>	<p>a. Het ZVHGV functioneert als regionaal (coördinerend) advies- en kenniscentrum</p>	<p>a. Zie meerjarenplan ZVHGV</p>	n.v.t.

en kenniscentrum. Professionaliteit en kwaliteit professionals zijn geborgd.

c. Bedrijfsvoering – De basis volledig op orde.

voor alle betrokken organisaties.

b. ZVHGV is dé procesregisseur op de multidisciplinaire persoonsgerichte aanpakken in het netwerk van straf-, zorg- en sociaal domein in de regio Gooi en Vechtstreek.

Sturing op de sluitende aanpak

De sturing op de juiste randvoorwaarden voor en werking van de sluitende aanpak is primair lokaal belegd, aangezien de uitvoering ook lokaal is. Gelet op de bredere oriëntatie op bovengemeentelijke ketenpartners van MDA++ en het Zorg en Veiligheidshuis, pakken gemeenten de sturing op beide maatregelen samen op. Dit doen zij onder andere door de werking regelmatig te evalueren en aan de hand daarvan verbeteringen aan te brengen.

Huiselijk geweld, seksueel geweld, ouderen- en kindermishandeling

Het regionaal actieprogramma Geweld hoort nergens thuis loopt eind 2021 af. In dit programma hebben we een stevige basis gelegd voor een duurzame aanpak van huiselijk geweld, seksueel geweld, ouderenmishandeling en kindermishandeling. Zo is de lokale samenwerking rondom veiligheid verbeterd, een Lokale Alliantie ter voorkoming van financieel misbruik van ouderen opgericht, is het bewustzijn over de impact van gevolgen van meegemaakt geweld in het lokale veld verbeterd en het trauma- aanbod verstevigt door o.a. door de oprichting van de Expertgroep Trauma. Daarnaast is voor scholen het project Handle with Care ingericht. Ook is de meerwaarde van het inzetten ervaringsdeskundigheid op het gebied van huiselijk geweld bij Veilig Thuis en in het Herstelnetwerk onderzocht.

Wat gaan we doen?

Maatregel	Maatschappelijke effecten	Planning	Samenkracht?
26. Doorontwikkelen Veilig Thuis door: <ul style="list-style-type: none"> a. Faciliteren zelf- melden d.m.v. behoud chatfunctie. b. Verbeteren van de doorlooptijden door toevoeging van 3 fte. c. Versteven de kennis over huiselijk geweld en kindermishandeling bij de lokale teams (uitvoeringsdiensten) door implementatie van de geactualiseerde samenwerkingsafspraken VT-USD en het Kwaliteitskader Samenwerken aan veiligheid voor lokale teams. Maar ook door de uitvoering van MDA++ door de gemeenten. d. Verdere inbedding van het actieplan geweld hoort nergens thuis. 	<ul style="list-style-type: none"> a. Meer slachtoffers melden zichzelf bij VT b. Gezinnen worden eerder geholpen en het effect van de hulp is duurzaam c. Gemeenten kunnen huiselijk geweld zaken vaker zelf opvangen en/of deze zaken kunnen eerder worden overgedragen. d. We houden rekening met een beperkte groei in de capaciteit van Veilig Thuis om extra adviezen en meldingen te kunnen opvangen. 	<ul style="list-style-type: none"> a. Chatfunctie: 2021 pilot/ 2022 ev borgen b. Toevoegen fte VT miv 2021 c. Kennis lokale teams verstevigen: 2021 evalueren samenwerkingsafspraken/ 2022 ev borgen. 2021 scholing MDA++ 	Ja
27. Verdere uitrol Handle with care. Doel is om Handle with Care bij minimaal 60% van de scholen in de regio te	<ul style="list-style-type: none"> a. Kinderen die slachtoffer of getuige zijn van huiselijk geweld 	<ul style="list-style-type: none"> a. 2021 Evalueren pilot Huizen b. Schooljaar 2021/ 	n.v.t.

implementeren.	ontvangen direct (de volgende ochtend) steun van hun leerkracht	2022: Aansluiten minimaal 1 nieuwe gemeente c. Schooljaar 2022/2023: Aansluiten overige gemeenten d. VO/ ROC: Schooljaar 2021/2022	
28. Signaleren risico jeugd in Verwijsindex	a. signalen over jeugdigen die het risico lopen in hun ontwikkeling te worden belemmerd bij elkaar brengen om zo tot afstemming en een gezamenlijke aanpak te komen	a. Organiseren van scholing; doorlopend	n.v.t.

Sturing op Huiselijk geweld, seksueel geweld, ouderen- en kindermishandeling

Gemeenten sturen lokaal op het voorkomen van huiselijk geweld en kindermishandeling. Zij voeren programma's uit om de draagkracht en draaglast van inwoners te versterken, zorgen ervoor dat inwoners die hulp nodig hebben kunnen rekenen op tijdige en adequate steun. Gemeenten zetten – samen met Veilig Thuis – interventies en hulp in. Deze interventies en hulp kopen gemeenten gezamenlijk in via de Regio Gooi en Vechtstreek. Ook het beheer doen zij gezamenlijk. Professionals in de zorg zijn verplicht de Meldcode en het afwegingskader van de eigen sector te hanteren en signalen en vermoedens van huiselijk geweld te melden. Veilig Thuis stimuleert het gebruik van de Meldcode.

Hoogwaardige zorg voor slachtoffers seksueel geweld.

Slachtoffers van recent seksueel geweld moeten dag en nacht kunnen rekenen op geïntegreerde hulpverlening: medisch, psychologisch en forensisch (van belang voor opsporing). Om deze hulp ook aan inwoners in de Gooi en Vechtstreek te bieden, zijn de regiogemeenten aangesloten bij het Centrum Seksueel Geweld (CSG) Flevoland en Gooi en Vechtstreek. In 2019 deden in totaal 38 slachtoffers uit de Regio Gooi en Vechtstreek een beroep op dit CSG. In 2018 ging het om 24 slachtoffers. Deze stijging zet door in 2020. Om te kunnen voldoen aan landelijke kwaliteitseisen is het van belang het casemanagement uit te breiden naar het zogenaamde dag 0 beleid, zodat het slachtoffer vanaf het moment van melding bijgestaan kan worden door een professional.

Wat gaan we doen?

Maatregel	Maatschappelijk effecten	Planning	Samenkracht?
29. Continuëren van het Centrum Seksueel Geweld op minimaal het niveau van 2021. Dit met invoering van piketdienst en casemanagement op dag 0.	a. Het CSG voldoet aan landelijke kwaliteitseisen. b. Slachtoffers ontvangen vanaf het moment melding hulp van een opgeleide professional	a. 2021: Invoering piketdienst en casemanagement op dag 0 conform goedgekeurd voorstel.	n.v.t.

Sturing op het Centrum Seksueel Geweld

Gemeenten sturen samen op het Centrum Seksueel geweld. Dit doen zij via de Regio Gooi en Vechtstreek.

Een effectieve aanpak van uitbuiting en mensenhandel

Gemeenten voeren gezamenlijk de aanpak mensenhandel uit. Dit doen zij via de pilot mensenhandel die beleidsmatig is ondergebracht bij de Regio en operationeel bij het Zorg- en Veiligheidshuis als plustaak. Tijdens de pilot wordt het basisniveau bestuurlijke aanpak ingericht. Eind 2021 wordt de pilot geëvalueerd en volgt een voorstel voor structurele inbedding.

Wat gaan we doen?

Maatregel	Maatschappelijk effecten	Planning	Samenkracht?
30. Structureel inbedden van de aanpak uitbuiting en mensenhandel . a. Iedere gemeente heeft een werkzame aanpak ingericht en opgeleid personeel b. Iedere gemeente heeft vastgesteld beleid en lokale regelgeving c. Er is een ketenregisseur en zorg coördinator	a. Misstanden worden signaleerd en slachtoffers ontvangen de juiste en goed op elkaar afgestemde hulp en opvang	a. Eind evaluatie: 2021 b. 2022 ev Start borging	Ja

Sturing op de aanpak uitbuiting en mensenhandel

Gemeenten sturen samen op de aanpak van uitbuiting en mensenhandel. Dit doen zij via de Regio Gooi en Vechtstreek. Het Zorg en Veiligheidshuis is verantwoordelijk voor de operationele aansturing van de ketenregisseur en de zorg coördinator. Op lokaal niveau borgen gemeenten randvoorwaarden om uitbuiting en mensenhandel te voorkomen en aan te pakken. Er is sprake van beleid en een effectieve aanpak. Gemeenten versterken de infrastructuur van signalering, zorgen ervoor dat mensen weten waar zij terecht kunnen met signalen van en ervaringen over mensenhandel én gemeenten zorgen ervoor dat slachtoffers van mensenhandel kunnen rekenen op adequate hulp.

Financiën (conceptbegroting, versie 10-02-2021)

Nr.	Maatregel	2021	2022	2023	2024	Dekking
23	Uitvoering Wet verplichte GGZ	80.664	80.664	80.664	80.664	BW
23	MDA++	147.079	147.079	147.079	147.079	DUVO
23	Gemeentelijke procesregie	400.000	400.000	400.000	400.000	BW/MO/VO
24	Oggz verslavingszorg	224.838	274.838	274.838	274.838	MO
24	(O)GGZ bemoeizorg & expertise	265.000	235.000	235.000	235.000	MO
24	Sociaal medische zorg	30.774	30.774	30.774	30.774	MO
25	Naar een optimaal ZVHGV (incl. Re-integratie ex gedetineerden	200.000	200.000	200.000	200.000	DUVO
26	Naar een optimaal VT waaronder uitbreiding capaciteit tbv versterken monitor en verbeteren doorlooptijden en behoud chat en incl. Aware	3.605.266	3.605.266	3.605.266	3.605.266	1/3 ^{de} DUVO/ 2/3 ^{de} gemeentelijke bijdrage (ongewijzigd)
28	Verwijsindex: Cursussen gemeenten en organisaties	12.500	12.500	12.500	12.500	DUVO
29	Hoogwaardige zorg voor slachtoffers van seksueel geweld	66.577	66.577	66.577	66.577	DUVO
30	Aanpak uitbuiting en mensenhandel	154.869	154.869	154.869	154.869	DUVO Bij structurele inbedding deels uit gemeentelijke bijdragen (OOV)

Randvoorwaarden

Bestuur

De zorg en ondersteuning vanuit bescherming en opvang is vormgegeven op het niveau van Gooi en Vechtstreek. Alles rondom preventie en welzijn pakken gemeenten lokaal op, met uitzondering van het Preventie en handavingsplan (PHP) en preventie van alcohol en drugs. De Regio is een samenwerkingsverband van de gemeenten en onderdeel van het gemeentelijk apparaat. De legitimatie van beleid is ten allen tijde lokaal, maar de voorbereiding en vormgeving van dat beleid doen de gemeenten gezamenlijk. Zo sluit het beleid goed aan bij de schaal van de uitvoering. De wet maatschappelijke ondersteuning is hier ook duidelijk over: er is sprake van lokaal gemeentelijk bestuur voor de voorzieningen die zijn opgenomen in dit beleidsplan. De lokale gemeentelijke verantwoordelijkheid is in de wet vastgelegd en kan niet gewijzigd / overgedragen worden.

Gezamenlijke beleidsuitvoering

Om de uitvoering van dit beleidsplan te begeleiden, hebben gemeenten ...FTE aangesteld bij de gemeenschappelijke regeling Regio Gooi en Vechtstreek. De adviseurs die zich zowel op het beleidsterrein huiselijk geweld en kindermishandeling (inclusief vrouwenopvang en onderdelen van de crisiszorg voor jeugdigen) als de maatschappelijke zorg met daarin de openbare geestelijke gezondheidszorg, beschermd wonen, verslavingszorg én maatschappelijke opvang. De genoemde gezamenlijke capaciteit wordt voor een deel aangevuld met capaciteit gefinancierd uit landelijke subsidies die beschikbaar zijn voor regionale programma's op het gebied van bescherming en opvang.

De beleidsadviseurs coördineren de bestuurlijke, beleidsmatige en uitvoerende samenwerking tussen de gemeenten en zijn verantwoordelijk voor de implementatie van het *beleidsplan Bescherming & Opvang* bij de gemeenten, de Regio Gooi en Vechtstreek en de samenwerkingspartners. Tevens zijn de beleidsadviseurs verantwoordelijk voor het opstellen van een evaluatie van het beleidsplan en het opstellen van een nieuw beleidsplan, wanneer de lopende beleidsperiode afloopt. Aansturing van de beleidsadviseurs loopt via het directieoverleg en het portefeuillehoudersoverleg sociaal domein. Beleidsadviseurs werken tevens samen middels de ambtelijke klankbordgroep en stemmen regionaal af daar waar lokaal op gestuurd wordt in het kader van bescherming en opvang.

Gezamenlijke inkoop en contractbeheer

De gemeenten geven de zorg en ondersteuning op het terrein van bescherming en opvang gezamenlijk vorm. Mede wegens vereisten die voortvloeien uit de Norm voor Opdrachtgeverschap kopen gemeenten maatwerkvoorzieningen als beschermd wonen, de maatschappelijke zorg, de verslavingszorg, openbare geestelijke gezondheidszorg, (24uurs)begeleiding, de crisisopvang en de opvang van jongeren, vrouwen en dak- en thuislozen samen in. Het beheer van deze contracten voeren gemeenten gezamenlijk uit.

Sturing, monitoring en verantwoording

De voortgang van de doelstellingen uit dit beleidsplan wordt gevolgd door de Regio Gooi en Vechtstreek. Jaarlijks wordt er één halfjaarlijks tussenrapportage en één jaarrapportage opgesteld op basis waarvan de voortgang van dit plan gevolgd kan worden. Deze rapportages worden gepubliceerd op de website van de Regio.

Bestuurlijke aansturing

De bestuurlijke aansturing van dit plan vindt op bestuurlijk niveau plaats door het portefeuillehoudersoverleg sociaal domein. Aan dit overleg nemen alle verantwoordelijke portefeuillehouders uit de regio deel. De voortgang van het plan staat regelmatig op de agenda bij het portefeuillehoudersoverleg. Daarnaast vinden er halfjaarlijkse bestuurlijke sessies plaats met partners

die een bijdrage leveren aan de realisatie van dit plan. In deze bestuurlijke sessies stemmen gemeenten en partners af over de resultaten en wordt bezien of bijstellingen/extra inzet nodig is.

Operationele aansturing

Op ambtelijk niveau wordt het plan (operationeel) gemonitord/aangestuurd door:

- Het uitvoeringsoverleg gezondheid en ondersteuning waar uitvoerende managers van gemeentelijke uitvoeringsdiensten aan deelnemen. Wanneer van toepassing sluiten operationele aanstuurders van partners bij dit overleg aan.
- Het beleidsteam waar beleidsvertegenwoordigers van gemeenten structureel aan deelnemen. Wanneer van toepassing worden externe partners bij dit overleg uitgenodigd.

In het uitvoeringsoverleg en het beleidsteam komt de uitvoering van dit plan regelmatig (in principe maandelijks, maar minimaal eens per kwartaal op de agenda).

Strategische aansturing

Op strategisch niveau stuurt het directieoverleg sociaal domein dit plan aan. De bespreking in het directieoverleg gebeurt op basis van de jaarrapportage en/of indien escalatie noodzakelijk is. Waar nodig/gewenst sluiten partners bij dit overleg aan.

Inwoner als toetssteen

Om het effect van beleid te meten is de inwoner in grote mate toetssteen. Via Samenkracht! organiseren we drie keer per jaar consultatiesessies met inwoners om het effect van ons beleid met hen te bespreken en om op te halen wat in de uitvoeringspraktijk beter kan.

Financiën (conceptbegroting, versie 10-02-2021)

Nr.	Maatregel	2021	2022	2023	2024	Dekking
31	Beleidscapaciteit	313.061	313.061	313.061	313.061	BW/MO/VO
32	Gezamenlijke Inkoop en Contractbeheer	268.021	268.021	268.021	268.021	BW/MO/VO

Financieel kader

Hieronder treft u de uitwerking van het financieel kader waar vanuit het beleidsplan gedurende de periode 2021 – 2024 wordt uitgevoerd.

Inkomsten

Bescherming en opvang wordt gefinancierd vanuit de volgende bronnen:

1. decentralisatie-uitkering beschermd wonen (centrumgemeente);
2. eigen bijdrage beschermd wonen (centrumgemeenten);
3. decentralisatie-uitkering vrouwenopvang (centrumgemeente);
4. decentralisatie-uitkering maatschappelijke opvang (centrumgemeente);
5. integratie-uitkering sociaal domein (gemeenten).

Begroting bescherming en opvang gemeenschappelijke regeling Regio Gooi en Vechtstreek

Deel 1 Begroting bescherming en opvang (regiodeel)				
Inkomsten	2021	2022	2023	2024
Rijksuitkering beschermd wonen	13.929.986	14.084.474	14.084.894	14.084.894
Eigen bijdrage beschermd wonen	790.076	790.076	790.076	790.076
Rijksuitkering vrouwenopvang	2.856.243	2.856.243	2.856.243	2.856.243
Rijksuitkering maatschappelijke opvang	2.499.248	2.499.248	2.499.248	2.499.248
Totaal	20.075.553	20.230.041	20.230.461	20.230.461

De bedragen zijn gebaseerd op de decembercirculaire 2020 en daarmee prijspeil 2020.

Begroting bescherming en opvang gemeentefonds⁴

Deel 2 Begroting bescherming en opvang (gemeentedeel)				
Inkomsten	2021	2022	2023	2024
Blaricum	105.985	77.478	77.478	77.478
Gooise Meren	546.058	399.181	399.181	399.181
Hilversum	853.768	624.125	624.125	624.125
Huizen	390.496	285.462	285.462	285.462
Laren	105.919	77.429	77.429	77.429
Weesp	182.925	133.722	133.722	133.722
Wijdereen	227.194	166.084	166.084	166.084
Totaal	2.412.345	1.763.481	1.763.481	1.763.481

⁴ a. Voor het (mogelijke) uittreden van Weesp uit (onderdelen) van het beleidsplan wordt het principe van kostenneutraliteit gehanteerd. De gevolgen van deze (mogelijke) uittreding worden momenteel onderzocht en staan nog niet in de voorliggende begroting verwerkt. In de finale versie van het beleidsplan staat deze uitwerking wel.

b. Op dit moment is het financiële effect van de invoering van de zogenaamde 'uitname Wet Langdurige Zorg' onzeker. In het finale concept kunnen we deze uitname beter duiden.

c. Veilig Thuis Gooi en Vechtstreek wordt gefinancierd vanuit de gemeentelijke bijdragen en vanuit de centrumgemeente uitkering vrouwenopvang. Eind 2020 besloot het Rijk de Veilig Thuis organisatie structureel te versterken door de centrumgemeente uitkering te verhogen met € 730.000 per jaar. Deze versterkingsgelden dienen om de toename van het aantal meldingen huiselijk geweld en kindermishandeling op te kunnen vangen. Veilig Thuis heeft slechts een klein deel van de versterkingsgelden nodig, omdat er in Gooi en Vechtstreek een sterk Veilig Thuis staat. De Regiogemeenten dragen vanaf de start van Veilig Thuis in 2015 ten opzichte van andere gemeenten in het land veel bij aan Veilig Thuis vanuit de gemeentelijke bijdrage. Dankzij deze historische gemeentelijke bijdrage staat er een sterk Veilig Thuis in Gooi en Vechtstreek. In het kader van de gemeentelijke bezuinigingen wordt voorgesteld om per 2022 € 646.000 van de versterkingsgelden in om de gemeentelijke bijdrage aan Veilig Thuis te verlagen. In verband met besluitvorming hierover via de Regiobegroting wordt deze verlaging van de bijdrage van gemeenten aan Veilig Thuis de eindversie van het beleidsplan doorgevoerd.

De decentralisatie-uitkeringen beschermd wonen, maatschappelijke opvang en vrouwenopvang zijn, gefaseerd in de periode 2015 en 2018, door centrumgemeente Hilversum bij de gemeenschappelijke regeling Regio Gooi en Vechtstreek ondergebracht.. De Regio voert hiervoor de kassiersfunctie uit en rapporteert via de reguliere planning en control cyclus over de voortgang. De regie over de uitgaven is belegd bij de gemeenschappelijke regeling Regio Gooi en Vechtstreek. Hiermee is de zeggenschap over deze budgetten voor alle gemeenten gewaarborgd.

De gemeenten zijn risicodragend op het budget voor bescherming en opvang. Dit betekent dat een positief resultaat ten laste wordt gebracht van de bestemmingsreserve tot het plafond van 2 miljoen euro is bereikt, het overgebleven restant resultaat wordt op basis van inwonertal over de gemeenten verdeeld. Een negatief resultaat wordt ten laste van de bestemmingsreserve gebracht tot het moment dat deze op nul staat, het overgebleven resultaat wordt op basis van inwonertal over de gemeenten verdeeld.

Uitgaven (op basis van de conceptbegroting, versie 10-02-2021)

In onderstaand tabel onder staan alle structurele uitgaven vermeld. Omdat er in de beleidsperiode 2017 – 2020 andere beleidslijnen gedefinieerd waren dan in de beleidsperiode 2021 – 2024, is er voor de herkenbaarheid een 'was/wordt-lijst' in het tabel opgenomen.

Maatregel	2021	2022	2023	2024
Gezamenlijke beleidsuitvoering	313.061)	313.061	313.061	313.061
Gezamenlijke inkoop & beheer	268.021)	268.021)	268.021	268.021
Kassiersfunctie Beschermd wonen 2018	126.131	91.320	150.805	150.805
Beleidscoördinatie	707.213	672.403	731.887	731.887
Time-out voorziening (Respijt-voorziening)	192.829	192.829	192.829	192.829
Herstelacademie & dagbesteding door inwoners (Pak Aan)	186.323	186.323	186.178	186.178
Gemeentelijke regisseur(s)	400.000	400.000	400.000	400.000
Herstelacademie & dagbesteding door inwoners	187.209	187.209	187.209	187.209
Reg preventie en handavingsplan (PHP)	47.000	47.000	47.000	47.000
Preventieve verslavingszorg voorzieningen (PHP)	224.838	274.838	274.838	274.838
Versterken risicotaxatie (Verwijsindex Risicojeugd)	13.566	12.500	12.500	12.500
Versterken risicotaxatie (Verwijsindex Risicojeugd)	18.492	19.558	19.558	19.558
Risicogroepen in beeld	-	7.500	5.000	5.000
Reg agenda preventie & vroegsignalering	49.000	49.000	49.000	49.000

GGZ Mantelzorg (o.a. Psycho-educatie en begeleiding van naasten van zorgmijdende verslaafden en mensen met psychiatrische problemen.)	40.000	65.000	65.000	65.000
Pilot crisiskaart	47.500	47.500	47.500	47.500
Training teams en gemeenten (Intervisie)	2.000	2.000	2.000	2.000
Preventie en perspectief	1.408.757	1.491.256	1.488.611	1.488.611
Beschermd wonen in natura	9.223.291	9.223.291	9.223.291	9.223.291
niet realiseren reductie BW plekken	400.000	400.000	400.000	400.000
Inwonerinitiatieven beschermd wonen (PGB)	784.737	784.737	784.737	784.737
Crisisopvang volwassenen en gezinnen	809.775	809.775	809.775	809.775
Opvang dak- en thuislozen (va 2021 incl. ochtendbeveiliging i.p.v. BOA)	1.692.845	1.692.845	1.692.845	1.692.845
Uitbreiding opvang dak en thuislozen (jongerenopvang)	493.410	493.410	493.410	493.410
Opvang vrouwen bij HG/KM: Oranjehuis	814.867	821.666	821.666	821.666
Oplossen knelpunten vrouwen opvang	-	100.000	100.000	100.000
Pilot 24/7 toezicht in de wijk	112.838	112.838	112.838	112.838
Passende toewijzing beschermd wonen (wachtlister beheerder)	30.750	30.750	30.750	30.750
Geclusterde woningen	40.000	40.000	40.000	40.000
Geclusterde woningen	30.000	30.000	30.000	30.000
Interventie woningen	10.000	10.000	10.000	10.000
Interventie woningen	30.000	30.000	30.000	30.000
Inzet Verslavingszorg (specialistische begeleiding)	76.935	76.935	51.290	51.290
Beschermd en veilig thuis wonen	14.549.447	14.656.246	14.630.601	14.630.601
GGZ bemoeizorg & expertise	271.837	271.837	241.063	241.063
Sociaal medische zorg dak- en thuislozen	30.774	30.774	30.774	30.774
Inzet verslavingszorg (waaronder bemoeizorg/ methadon)	225.676	225.676	225.676	225.676
Centrum Seksueel Geweld	66.577	66.577	66.577	66.577
Eemnes: Bijdrage aan VT Utrecht	11.000	11.000	11.000	11.000
Een sterk (24/7) Veilig Thuis	2.466.732	2.466.732	2.466.732	2.466.732
Indexatie personeelskosten 2021	139.451	139.451	139.451	139.451

Een sterk (24/7) Veilig Thuis	5.569	5.569	5.569	5.569
Een sterk (24/7) Veilig Thuis	346.758	346.758	346.758	346.758
Een sterk (24/7) Veilig Thuis	619.256	619.256	619.256	619.256
Eerste kans, tweede kans, derde kans	51.250	51.250	51.250	51.250
Uitbreiding capaciteit VT reeds besloten	165.000	165.000	165.000	165.000
Uitbreiding capaciteit VT - nog niet besloten	131.125	131.125	131.125	131.125
Aware	32.500	32.500	32.500	32.500
Zorg- en veiligheidshuis (incl. re-integratie ex gedetineerden)	200.000	200.000	200.000	200.000
Mensenhandel	154.869	154.869	154.869	154.869
Continueren MDA+ +	147.079	147.079	147.079	147.079
WVGZ Claims (voorzieningen hoorplicht/consulatie)	60.664	60.664	60.664	60.664
WVGZ Claims (voorzieningen hoorplicht/consulatie)	20.000	20.000	20.000	20.000
Behoud chatfunctie	27.500	27.500	27.500	27.500
Goede zorg en hulp dankzij een integrale (keten-) benadering	5.173.617	5.173.617	5.142.843	5.142.843
Totaal Kosten	21.839.034	21.993.522	21.993.942	21.993.942

Financiële ontwikkelingen

De doordecentralisatie van de financiële middelen voor beschermd wonen staat gepland voor 2023. Hiermee zullen alle gemeenten financieel verantwoordelijk worden voor het beschermd wonen. Dit proces zal gefaseerd verlopen waarbij regiogemeenten alleen voor nieuwe cliënten de middelen zullen ontvangen van het Rijk en de bestaande cliënten blijven onder de financiële verantwoordelijkheid van de centrumgemeenten.

De middelen voor vrouwenopvang worden niet door gedecentraliseerd, de middelen voor maatschappelijke opvang op z'n vroegst per 2026.

Ten aanzien van de voorgenomen fusie tussen Amsterdam en Weesp gaan gemeenten uit van een kostenneutrale uitvoering.

Risico's

De overheveling van het beschermd wonen naar de Wlz gaat op basis van het principe 'geld volgt cliënt' en de uitname vindt plaats op basis van de werkelijke kosten van gemeenten. Het risico hierbij is gelegen in een aantal algemeenheden, zoals de indexatie en de verrekening eigen bijdrage (schatting financieel risico is echter beperkt; maximaal 100 duizend euro per jaar).

Bijlage 1 – Deelname Eemnes

In de onderstaande tabel is per maatregel aangegeven of de gemeente Eemnes deelneemt.

Maatregel	Eemnes
Preventie en perspectief	
Implementatie sluitende aanpak (PGA,WVGGZ, MDA++)	ja
Gemeentelijke regisseur(s)	ja
Inzet consultatie & advies	ja
Crisiskaart en GGZ Mantelzorg	ja
Herstelacademie & dagbesteding door inwoners	ja
Voorlichtingscampagnes en preventie en vroegsignalering	deels
Veilig en beschermd thuis wonen	
Passende toewijzing beschermd wonen	ja
Scheiden huren en zorg	ja
Beschermd wonen in natura	ja
Inwonerinitiatieven beschermd wonen	ja
Opvang dak- en thuislozen	ja
Sociaal medische zorg dak- en thuislozen	ja
Opvang vrouwen bij HG/KM	ja
Eerste kans, tweede kans, derde kans	nee
Pilot 24/7 toezicht in de wijk	ja
Inzet verslavingszorg	ja
Goede zorg en hulp dankzij een integrale (keten-) benadering	
Een sterk Veilig Thuis	nee
Verwijsindex risicojongeren	nee
Ambulante crisisdienst 18-	nee
Pilot gebundelde ambulante crisiszorg	nee
Crisisopvang jeugdwet	nee
Gedwongen opname jeugdwet	nee
Aanpak uitbuiting en mensenhandel	deels
Randvoorwaarden	
Gezamenlijke beleidsuitvoering	ja
Gezamenlijke inkoop & beheer	ja
Stopzetten gemeentelijke bijdrage	ja

Bijlage 2 – Participatieparagraaf

Dit beleidsplan is tot stand gekomen in samenwerking met (vertegenwoordigers) van cliënten, ervaringsdeskundigen, naasten en maatschappelijke partners. Hieronder volgt een korte samenvatting van hun inbreng. In de bijlagen zijn de verslagen met meer toelichting te vinden

Wie hebben we geraadpleegd?

- Ervaringsdeskundigen van de klankbordgroep herstel en leden van de cliëntenraad van Kwintes en GGZ Centraal
- Ervaringsdeskundigen van de klankbordgroep Huiselijk geweld en kindermishandeling
- Ypsilon, Familieraden van GGZ Centraal en een vertegenwoordiger van familie organisaties MIND. Zij hebben deelgenomen aan de bijeenkomst met ambulante aanbieders. Daarnaast brengen zij dringend het advies van 2019 van de familie werkgroep uit het herstelnetwerk opnieuw onder de aandacht.
- De lokale adviesraden hebben tussentijds een advies uitgebracht en, als officiële adviesorganen, ook een definitief advies gegeven. Dat advies en de verwerking daarvan is integraal terug te vinden in de bijlagen.
- Maatschappelijke partners

Aandachtspunten ervaringsdeskundigen en leden van de cliëntenraden van Kwintes en GGZ Centraal

1. *Zichtbaarheid en vindbaarheid: communicatie.*
Bij alle onderwerpen komt steeds hetzelfde aandachtspunt naar voren: veel hulp, ondersteuning en/of activiteiten zijn goed en passend maar helemaal niet bekend bij de mensen die er gebruik van kunnen maken.
2. *Herstel, herstelgericht werken en ervaringsdeskundigheid centraal zetten.*
 - Ga door met herstelactiviteiten
 - Versterk de inzet van ervaringsdeskundigheid, ook bij uitvoeringsdiensten en in de wijk
 - Realiseer structureel een respijt voorziening
 - Zorg dat de crisiskaart beschikbaar is voor iedereen die dat wil of er baat bij heeft
 - Deze punten zijn cruciaal voor persoonlijk en maatschappelijk herstel
3. *Realiseer voldoende en passende dagactiviteiten en/of mogelijkheden voor vrijwilligerswerk, scholing, re-integratie en werk voor alle doelgroepen B en O.*
4. *Meer aandacht voor preventie én hulp bij schulden.*
5. *Pak het tekort aan voldoende betaalbare & passende woningen aan (bij dakloosheid en uitstroom uit beschermd wonen). Zorg voor voldoende passende woonvormen.*
6. *Zorg voor een warme overdracht tussen instanties, tijdige communicatie, een duidelijk aanspreekpunt en actieve regie en betrek cliënt en naasten bij de planvorming en de uitvoering daarvan.*

Aandachtspunten ervaringsdeskundigen Huiselijk geweld en kindermishandeling

1. *Zet in op het bestrijden van het taboe, maak huiselijk geweld beter bespreekbaar. Zorg voor preventie en doe mee aan onderzoek.*
2. *Zorg voor goede informatie voor slachtoffers.*
3. *Borg de inzet van ervaringsdeskundigheid binnen het herstelnetwerk én bij Veilig Thuis.*
4. *Aandacht voor pleger- aanpak en voor traumasensitiviteit bij professionals.*
5. *Behoud chatfunctie Veilig Thuis en borg MDA++ voor meest complexe HG- zaken.*

6. *Ga door met Handle with Care.*
7. *Faciliteer netwerkgroepen zoals de klankbordgroep en de Lokale Alliantie Financieel veilig ouder worden.*

Aandachtspunten organisaties familie en naasten

1. *De basisondersteuning van naasten en familie GGZ en verslaving ontbreekt in Gooi en Vechtstreek.*
 - Psycho-educatie.
 - Lotgenotencontact
 - Ondersteuning in het omgaan met de situatie (individueel of in groep) met trainingen en de inzet van een ervaringsdeskundige familiecoach
 - Maak de pilot respijtvoorziening structureel
2. *Mantelzorgondersteuning is een lokale taak maar moet wel opgenomen worden in het regionaal beleidsplan.*
De afgelopen vier jaar hebben laten zien dat de juiste ondersteuning niet door afzonderlijke gemeenten gerealiseerd wordt door gebrek aan aandacht en/of te kleine omvang van de doelgroep om de ondersteuning per gemeente te kunnen realiseren.

Aandachtspunten maatschappelijke partners

1. Voorkom dakloosheid en draag zorg voor het voorkomen van huisuitzettingen wanneer hier alleen huurschulden aan ten grondslag liggen en blijf inzetten op projecten zoals 'vroeg erop af' (schulden voorkomen);
2. Behoud en ontwikkel HMD (Huisvesting Maatschappelijke Doelgroepen) door;
3. Zet in op iedereen een eigen voorkeur, of dit nu binnen een instelling of in een wijk is;
4. Draag zorg voor voldoende beschikbare woningen in verschillende varianten (waarmee tijdelijk en langdurig huren mogelijk wordt);
5. Verbindt en ontschot het voorveld met de maatwerkvoorzieningen;
6. Hilversum kent Buurtcirkels, zet deze ook op in andere gemeenten;
7. Werk aan maatschappelijke acceptatie van inwoners die kwetsbaar zijn, zet in op anti stigma en zorg dat gemeenten, aanbieders en wijken hierin goed afstemmen;
8. De wachtlijsten/-tijden in de Geestelijke gezondheidszorg zijn lang, waardoor inwoners veelal ook lang afhankelijk raken van begeleiding, beschermd wonen en of maatschappelijke opvang (ter overbrugging naar behandeling). Verstrek de samenwerking met de Zorgverzekeraar op dit punt.

Bijlage 3: Maatschappelijke ontwikkelingen

In deze bijlage worden de maatschappelijke trends en ontwikkelingen beschreven die van invloed zijn op het beleid voor de bescherming en opvang van onze meest kwetsbare inwoners.

Meer inwoners met (complexe) GGZ problematiek wonen thuis in de wijk

Het Rijksbeleid dat inwoners met problemen op het gebied van geestelijke gezondheid zoveel als mogelijk zelfstandig thuis (blijven) en dat de geestelijke gezondheidszorg (GGZ) zoveel als mogelijk thuis aangeboden wordt heeft geleid tot een verschuiving van verblijf in instellingen naar verblijf thuis, én dat de intramurale zorgplaatsen (bedden in instellingen) fors zijn afgebouwd. In de Gooi en Vechtstreek gaat het om een afname van 30% in beddencapaciteit. Begeleiding thuis is in sommige gevallen wegens de hoge intensiteit kostbaar. Zolang inwoners in behandeling zijn, wordt dit bekostigd uit de zorgverzekeringswet. De aanpalende voorzieningen, zoals een uitkering, extra ondersteuning en dagbesteding, worden bekostigd door de gemeenten. In 2019 hebben gemeenten hier €50 miljoen aan extra rijks gelden voor gekregen. Oplopend tot structureel €95 miljoen vanaf 2022. Vooral voor de 1,5% van de inwoners met ernstige psychische aandoeningen, die zorg en ondersteuning nodig hebben op alle levensgebieden, is het van belang dat partners uit het zorg- en sociaal domein goed met elkaar samen werken.

Meer incidenten rondom verwardheid

Het aantal incidenten rondom personen met verward gedrag loopt met gemiddeld 20% per jaar op. Landelijk is een vergelijkbare trend te zien. Het gaat hierbij om mensen die de grip op hun leven (dreigen te) verliezen en waarbij veelal veel problemen tegelijkertijd spelen. Te denken valt aan inwoners met psychische problemen, een licht verstandelijke beperking, dementie en/of verslaving. Maar ook mensen met levensproblemen die iemand boven het hoofd dreigen te groeien kunnen verward gedrag vertonen. Denk dan aan ernstige schulden, dakloos zijn en/of verlies van dierbaren. Vaak gaat het om een combinatie van levensproblemen en een aandoening of beperking (Schakelteam, 2017). Hieronder treft u een overzicht van het aantal meldingen rondom verwardheid in de periode 2017-2019:

	2017	2018	2019
Blaricum	23	20	37
Eemnes	31	33	34
Gooise Meren	148	223	310
Hilversum	565	606	730
Huizen	124	144	246
Laren	44	48	80
Weesp	45	46	69
Wijdemeeren	30	49	46

Bron: politie Midden-Nederland

Meer inwoners hebben (ontwrichtende) schulden

De Gooi en Vechtstreek kent 114.395 huishoudens. Naar inschatting heeft 20% van de huishoudens te maken met risicovolle schulden, problematische schulden of zit in een schuldhulpverleningstraject. Het betreft zo'n 22.879 huishoudens. Een zeer klein deel van inwoners met problematische schulden maakt gebruik van een hulpverleningstraject vanuit de gemeente. Het overgrote deel van inwoners maakt geen gebruik van (gemeentelijke) ondersteuning op dit gebied. Gemiddeld duurt het vijf jaar voordat inwoners met schulden zich bij de gemeente melden voor hulp. Omdat steeds minder mensen een financiële buffer hebben om financiële tegenslagen op te vangen (tenminste 40% van de huishoudens in onze regio), zien we het aantal mensen met betalingsproblemen en steeds toenemen.

Voor de doelgroep van bescherming en opvang is met name de toename van mensen met psychosociale problematiek en schulden een probleem. Dit probleem wordt wegens de gevolgen van de corona-crisis op de financiële draagkracht van inwoners alleen maar meer nijpend. Gebrek aan weerbaarheid, psychiatrie en verslavingen als oorzaak voor schuldenproblematiek zorgen ervoor dat mensen ook lastig ook weer uit de schulden te krijgen zijn. Een integrale aanpak van schulden, zorg en ondersteuning is dan nodig.

Hoger werkloosheidscijfer onder kwetsbare inwoners zorgt voor minder zelfstandigheid

(Geestelijke) gezondheidsproblemen en beperkingen hangen samen met een grotere kans op instroom in WW vanuit werk en een grotere kans op instroom in de bijstand (al dan niet vanuit WW). Cijfers van het CBS laten zien dat ongeveer de helft van de 18- tot 75-jarigen die behandeld worden in de geestelijke gezondheidszorg werk heeft, ruim een derde heeft een uitkering.

Eenmaal in de uitkering is de kans om weer uit te stromen naar duurzaam werk kleiner voor degenen met een (geestelijke) gezondheidsprobleem. Iemand zonder (geestelijke) gezondheidsproblemen heeft gemiddeld een kans van 6,7 procent om uit te stromen uit bijstand richting duurzaam werk. Voor iemand met psychische gezondheidsproblemen is die kans 3,6 procent. Iemand met zowel psychische als somatische gezondheidsproblemen heeft een nog kleinere kans: 2,8 procent. Wegens de gevolgen van de corona-crisis neemt dit probleem de komende jaren alleen maar toe. Omdat de arbeidssituatie van werkloze kwetsbare inwoners kwetsbaarder wordt.

Uit onderzoek blijkt dat (betaalde) arbeid de mentale gezondheid en de fysieke gezondheid verbetert en de controle over het eigen leven en zelfwaardering vergroot. Kortom, werk laat psychische klachten afnemen, terwijl werkloosheid of inactiviteit ze juist versterkt. Werk heeft een positief effect omdat het structuur biedt, voor sociale contacten zorgt en bijdraagt aan het gevoel van eigenwaarde. Aanpakken van werkloosheid en activiteit is een belangrijke 'knop' om aan te draaien als het gaat om het terugdringen van psychische kwetsbaarheid en het vergroten van de mentale weerbaarheid.

Het aantal daklozen is verdubbeld

Het aantal dak- en thuislozen is in Nederland in minder dan tien jaar tijd meer dan verdubbeld: van 18.000 in 2009 naar bijna 40.000 mensen in 2018 (CBS, 2019). In 2019 kende de regio Gooi en Vechtstreek 296 daklozen en naar schatting 225 thuislozen. Deze laatste categorie is gebaseerd op het aantal briefadressen en is daarmee een onderschatting. Er zijn namelijk ook thuisloze inwoners die inwonen bij familie of vrienden en op dat adres zijn ingeschreven. Gemiddeld verblijven daklozen 3-6 maanden in de opvang, waarbij de uitschieters naar boven voornamelijk gezinnen betreffen. De capaciteit van de opvang is de afgelopen jaren verdubbeld en zit met haar ruim 54 opvangplaatsen nagenoeg altijd vol. Voor gezinnen is soms sprake van een wachttijd van een aantal weken terwijl zij steeds moeilijker (veilig) kunnen worden opgevangen in hun eigen netwerk. Hetzelfde beeld ontstaat rondom de jongerenopvang die eind 2018 geopend is.

Steeds meer mensen worden dakloos als gevolg van ambulantisering van de zorg, het complexer worden van de samenleving en sterker stijgende (huur)prijzen dan inkomens. Het overgrote deel van deze daklozen behoorden al langer tot de meest kwetsbare groepen. Ook vijf tot tien jaar voor ze dakloos werden, waren zij vaak al in hoge mate uitkeringsafhankelijk. Financiële problemen, al dan niet in combinatie met GGZ/verslavingsproblematiek en geen/klein sociaal netwerk, zijn de grootste risicofactoren voor dakloosheid.

De jaarlijkse uitgaven voor de maatschappelijke opvang staat op €3.945.026,-. Deze kosten worden gedeeltelijk gedekt door de rijksuitkering die hiervoor beschikbaar is gesteld. Omdat deze uitkering niet toereikend is, wordt de Rijksuitkering voor beschermd wonen aangewend om de kosten te dekken. Het betreft een uitname van €1.423.777,-, wat 36% van de totale kosten voor de maatschappelijke opvang betreft. Omdat de Rijksuitkering voor beschermd wonen de komende jaren afneemt (wegens de doordecentralisatie van beschermd wonen en wegens de verschuiving van een

deel van beschermd wonen naar de Wet Langdurige Zorg), vormt dit een groot risico voor de financiering van de maatschappelijke opvang. Hier komt bij dat het aantal daklozen jaarlijks met 3% per jaar toeneemt, wat neerkomt op 1-2 extra opvangplaatsen per jaar. Andere keuzes over de financiering van de maatschappelijke opvang zijn daarom hard nodig.

Spanning op de woningmarkt maakt minder goede aansluiting woonbehoefte van kwetsbaren

De ambulantisering van de zorg en de invoering van de Wet verplichte ggz (Wvvggz) zorgen er voor dat steeds meer bewoners vanuit de maatschappelijke opvang, Beschermd Wonen en bewoners van instellingen voor LVB (mensen met een licht verstandelijke beperking) of geestelijke gezondheidszorg in aanmerking komen voor zelfstandige woonruimte. Dit in een tijd waarin de druk op de woningmarkt hoog is en alleen maar oploopt. De vraag naar woningen is groter dan het beschikbare aanbod. In de Gooi en Vechtstreek komen per jaar circa 1.400 sociale huurwoningen beschikbaar. Deze woningen worden via Woningnet regionaal aangeboden. 60 procent hiervan wordt verhuurd aan starters en 40 procent aan doorstromers.

Met de toenemende druk op de woningmarkt, wordt het dus ook moeilijker om kwetsbare inwoners – zoals bijvoorbeeld dak- en thuislozen, ex-verslaafden en voormalige gedetineerden – te huisvesten. Deze specifieke groepen brachten in 2017 gemiddeld acht maanden door in de opvang voordat ze konden doorstromen naar een geschikte woonvorm met begeleiding. In 2013 was dat nog vier maanden.

We zullen de kwantitatieve en kwalitatieve woonvraag van inwoners met een zorgvraag die vallen onder de reikwijdte van dit beleidsplan goed in beeld te brengen. De resultaten van deze onderzoeken worden onderdeel van de bouwopgave bij nieuwbouw van gemeenten en worden meegenomen bij de woonruimteverdeling van de bestaande sociale woningvoorraad.

In de Gooi & Vechtstreek is sinds 1 juli 2019 een huisvestingsverordening van kracht waarmee cliënten die langer dan een jaar verblijven in beschermd wonen of maatschappelijke opvang en actief reageren op passende woningen, in aanmerking komen voor een urgentieregeling.

Toenemend beroep op beschermd wonen

De vraag naar beschermd wonen is de afgelopen jaren aanzienlijk toegenomen. Dit komt onder andere doordat het aantal klinische GGz en forensische zorg plaatsen vanaf 2012 gedaald is met 30% en de zorgvraag hierdoor verschuift naar het sociaal domein. Deze verschuiving zorgt niet alleen voor een toename van de vraag in het sociaal domein, maar maakt de zorg ook complexer, langduriger en (daardoor) meer kostbaar.

Ook worden oplossingen voor woonvragen door gemeenten steeds vaker gezocht binnen de beschermd wonen voorzieningen.

De toenemende vraag naar beschermd wonen maakt tevens dat de wachtlijsten oplopen. Dit is een vraagstuk dat landelijk speelt. Bij 27% van de gemeenten is er sprake van oplopende wachtlijsten. Bij 10% van de gemeenten is er sprake van een afname. Verder zien we dat de gemiddelde wachttijd van inwoners op de wachtlijst toeneemt. Deze is van gemiddeld 30 weken in 2018 naar 35 weken in 2019 toegenomen.

Daar waar in 2018 gemiddeld 90 inwoners op een wachtlijst stonden voor beschermd wonen, heeft de wachtlijst nu een omvang van zo'n 120-130 inwoners. Tegelijkertijd is de capaciteit voor beschermd wonen de afgelopen jaren uitgebreid van 266 plaatsen in 2017 naar 275 in 2020. Een beschermd wonen plaats kost per jaar gemiddeld 52 duizend euro per jaar (prijsspeil 2020).

Sinds 2017 is er een centrale wachtlijstbeheerder, die vraag en aanbod afstemt met de aanbieders, die de wachtlijst actueel houdt in afstemming met de gemeenten en die adviseert bij alternatieve oplossingen ter overbrugging en of bij vragen met een hoge urgentie.

Stijging van meldingen huiselijk geweld, kindermishandeling en ouderenmishandeling

In Nederland zijn we er de afgelopen jaren onvoldoende in geslaagd om fundamenteel het verschil te maken in het terugdringen van huiselijk geweld en kindermishandeling. Dit betekent niet dat er niks gebeurt, maar het is niet genoeg. We zien dat ondanks alle inzet op huiselijk geweld en kindermishandeling, het aantal meldingen elk jaar blijft toenemen. Landelijk betreft het een stijging van gemiddeld 20%, die ook in onze regio zichtbaar is. De sterke stijging in 2019 had deels ook te maken met de invoering van het vernieuwde handelingsprotocol en de radarfunctie van Veilig Thuis. Dit jaar verwachten we voor eerst een stabilisatie van het aantal meldingen. Of deze stabilisatie het effect is van de Corona- maatregelen of de komende jaren nog zal doorzetten is nog onbekend.

Registratie Veilig Thuis

	2018	2019	2020	Stijging 2019 tov 2018	Stijging 2020 tov 2019
Advies en ondersteuning	1306	1622	1632	20%	9%
Meldingen	1211	1620	1459	25%	lichte daling

Aantal meldingen/ adviezen per gemeente in 2020

	Melding	Advies	Totaal
Blaricum	39	43	82
Laren	43	56	99
Huizen	250	215	465
Gooise Meren	255	253	508
Weesp	97	67	164
Wijdemerren	126	92	218
Hilversum	649	591	1240
Onbekend	0	315	315
Totaal	1459	1632	3091

Bij een advies denkt Veilig Thuis mee met betrokkenen of professionals over de ernst van de situatie en wat mogelijke vervolgstappen kunnen zijn. De cliënt blijft anoniem. Bij een melding maakt Veilig Thuis een beoordeling van de veiligheid en wordt met alle betrokkenen actief samengewerkt om de situatie weer veilig te maken.

Feiten over huiselijk geweld:

- 5,5% van de volwassenen heeft in de afgelopen 5 jaar een voorval van fysiek huiselijk geweld meegemaakt. In 20% van deze gevallen gaat het om structureel geweld.
 - o Als we deze cijfers vertalen naar de Regio Gooi en Vechtstreek gaat het om ruim 11.000 volwassenen die weleens een gewelddadige gebeurtenis hebben meegemaakt waarvan ruim 2300 te maken heeft met structureel fysiek of seksueel geweld.
 - o Sommige groepen lopen extra risico zoals ouderen en LHBTIQ terwijl zij nog niet goed in beeld zijn.
- 12% van de scholieren meldt dat zij weleens lichamelijk geweld hebben meegemaakt.
- 3% van alle kinderen maakt ernstig en structureel geweld mee. Dit gaat bijna altijd om geweld van de ouder (vaak de moeder) naar het kind.
- 2,5 % van alle kinderen heeft te maken met huiselijk geweld (geweld tussen de ouders) en kindermishandeling.

- *Als we deze cijfers vertalen naar de Regio Gooi en Vechtstreek gaat het om ruim 1600 kinderen die te maken hebben met ernstige en structurele kindermishandeling en ruim 6500 kinderen die weleens lichamelijk geweld meemaken.*
- *1 op de 20 ouderen (65+) krijgt ooit te maken krijgt met mishandeling door familie/mantelzorgers, professionele zorgverleners of vrijwilligers.*
- *Op dit moment komen verreweg de meeste meldingen bij Veilig Thuis nog van de politie (ongeveer 2/3de). Dat betekent dat Veilig Thuis pas een melding krijgt als de situatie hoog is opgelopen. Tegen die tijd kunnen er al hardnekkige patronen zijn ontstaan, die moeilijk te doorbreken zijn. Dit blijkt ook uit [recent onderzoek \(Verweij Jonker\) in de Regio Gooi en Vechtstreek](#) onder gezinnen die te maken hebben gehad met Veilig Thuis.*

Op dit moment zijn centrumgemeenten verantwoordelijk voor de middenstroom voor beschermd wonen en de maatschappelijke opvang. Vanaf 2022 worden gemeenten door het Rijk gefaseerd verantwoordelijk gemaakt voor de financiën van beschermd wonen. Vanaf 2026 komt de mogelijkheid van de doordecentralisatie van de maatschappelijke opvang beleidsmatig aan de orde⁵. De vrouwenopvang wordt niet door gedecentraliseerd. Voor gemeenten in de Gooi en Vechtstreek heeft bovengenoemde doordecentralisatie weinig effect. Gemeenten continueren de huidige samenwerking waarbij zij reeds samen invulling geven aan de financiële verantwoordelijkheid voor beschermd wonen de maatschappelijke opvang én hier – via dit beleidsplan- gezamenlijk beleid op hebben geformuleerd.

Overheveling van een deel van beschermd wonen vanuit de Wmo naar de Wet langdurige zorg

Vanaf 2021 wordt een deel van het volume van beschermd wonen uit de Wet maatschappelijke ondersteuning (en dus de verantwoordelijkheid van gemeenten) overgeheveld naar de Wet langdurige zorg. Het betreft de zorg voor inwoners die vanwege een psychische stoornis blijvend behoefte hebben aan permanent toezicht of 24 uur per dag zorg nabij nodig hebben.

Voor gemeenten betekent de overheveling van een deel van beschermd wonen naar de Wlz dat de omvang van inwoners waar gemeenten een zorgplicht voor heeft afneemt, dat het aantal locaties voor beschermd wonen dat door gemeenten wordt bekostigd afneemt, dat de uitgaven voor beschermd wonen afnemen én dat gemeenten een lagere Rijksuitkering voor beschermd wonen ontvangen. In cijfers en bedragen uitgedrukt, komt dit naar verwachting op het volgende neer:

- Aantal cliënten dat vanuit de Wmo overgeheveld wordt naar de Wlz: circa 165 (60% van het totaal)
- Verwachte afname van uitgaven: van circa €15.500.000,- (prijspeil 2020) naar circa €6.100.000,-
- Verwachte afname Rijksinkomsten: van circa €18.000.000 (prijspeil 2020) naar 9,2 miljoen (afhankelijk van op basis van de kosten worden uitgenomen).

⁵ De decentralisatie uitkering vrouwenopvang wordt niet door- gedecentraliseerd.

Bijlage 4 Was-Wordt-lijst

Hieronder staat uitgewerkt hoe de maatregelen uit het beleidsplan 2017 een plek hebben gekregen in het nieuwe beleidsplan.

Nr.	Maatregel	Preventie en Perspectief	Beschermd en veilig thuis wonen	Goede hulp en zorg dankzij een integrale ketenbenadering
	Echte betrokkenheid			
1	Implementatie sluitende			23. Door ontwikkeling sluitende aanpak kwetsbare
2	Gemeentelijke regisseur(s)			23. Door ontwikkeling sluitende aanpak kwetsbare
3	Inzet consultatie & advies	7d. Voorkomen van complexe		
4	Clënten aan tafel			
5	Crisiskaart	4. Crisiskaart ondersteunt eigen		
6	Herstelacademie &	1. Herstel cliënten en naasten		
7	Samenkracht			
	Preventie & Vroegsignalering			
8	Voorlichtingscampagnes)	7c. Voorkomen van complexe		
9	Implementeren nieuwe			
10	Verwijsindex risicjongeren			28 Huiselijk geweld, seksueel geweld, ouderen- en
	Veilig & beschermd thuis			
11	Een sterk Veilig Thuis			26 Huiselijk geweld, seksueel geweld, ouderen- en
12	Eerste kans, tweede kans, derde		21. Huisvesting maatschappelijke doelgroepen	
13	Vorbereiden pilot 24/7		Afgerond	
14	Pilot 24/7 toezicht in de wijk		15. Van beschermd wonen naar beschermd	
15	Inzet verslavingszorg	7.d Voorkomen van complexe		
	Gebundelde & hoogwaardige			
16	Versterken risicotaxatie			28 Huiselijk geweld, seksueel geweld, ouderen- en
17	Ambulante crisisdienst 18-			Opgenomen in dienstenaanbod Veilig Thuiseweld,
18	Vorbereiden pilot gebundelde			
19	Pilot gebundelde ambulante			
20	Crisisopvang jeugdwet	Opgenomen in beleid jeugd		
21	Crisisopvang volwassenen en		10. Voldoende kleinschalige opvang	
22	Gedwongen opname jeugdwet	Opgenomen in beleid jeugd		
23	Versterken veiligheid bij		10. Voldoende kleinschalige opvang	
24	Haalbaarheidsonderzoek			
	Beschermd woon- &			

25	Passende toewijzing		12. Van beschermd wonen naar beschermd	
26	Scheiden huren en zorg		15. van beschermd wonen naar beschermd	
27	Beschermd wonen in natura		Van beschermd wonen naar beschermd thuis	
28	Uitbreiding aanbod beschermd		Van beschermd wonen naar beschermd thuis	
29	Inwonerinitiatieven beschermd		Van beschermd wonen naar beschermd thuis	
30	Opvang dak- en thuislozen		10. Voldoende kleinschalige opvang	
31	Uitbreiding opvang dak en		Opgenomen in MO	
32	Sociaal medische zorg dak- en		10. Voldoende kleinschalige opvang	
33	Opvang vrouwen bij HG/KM		10. Voldoende kleinschalige opvang	
	Randvoorwaarden			
34	Gezamenlijke beleidsuitvoering			
35	Gezamenlijke inkoop & beheer			
36	Stopzetten gemeentelijke			